Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

46-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 298 (12.952).
26 ДЕКАБРЬ 1964 ЙИЛ
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ТРАНСПОРТЧИЛАР ҒАЛАБАСИ

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Темир йўл транспортининг ходимлари юк обороти ва юк ташиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Тошкўмир, нефть юклари, қора металлар, минерал ўғитлар ташиш плани муддатидан илгари бажарилди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш ва юк ташиш таннархини камайтириш топшириқлари бажарилди.

Йил охиригача темир йўлларда пландан ташқари 55 миллион тоннадан кўпроқ юк ташилади.

• • •

Денгиз транспортининг ходимлари ички ва чет эл денгиз сувларида юк ташиш йиллик планини муддатидан олдин бажариб қўйдилар.

Меҳнат унумдорлигини ошириш ва юк ташиш таннархини камайтириш топшириқлари бажарилди.

Йил охиригача йиллик пландан ташқари уч миллион тоннадан зиёд юк ташилади.

ИШЧАНЛИК, ТАШАББУСКОРЛИК — ПАРТИЯ ХОДИМИНИНГ ФАЗИЛАТИ

Улуғ Ленин партияси ўз бағрида, меҳр-муҳаббат билан тўла сиймосида миллион-миллион софдил, ишчан, ташаббускор кадрларни тарбиялаб етиштирди. Уларнинг улуғ мақсади халққа хизмат қилишдир. Улар ленинча донишмандлик, камтарлик ва кучли ирода, юксак инсонийлик хислатларини ўзларида чиниқтирган, бутун революцион жўшқин фаолиятларини халқ бахт-саодати учун, Ватан бахт-саодати учун, унинг гуллаб-яшнаши учун бағишлаган кишилардир. Ишчанлик, ташаббускорлик, жонкуярлик — кадрларимизнинг ажойиб фазилатларидир.

Ташаббус ва ишчанлик — киши ҳаёти, ақл-заковати, ғайрат ва шижоатининг маҳсули. У онгли меҳнат жараёнида, халқ манфаатларини кўзлаб, социалистик экономика ва маданиятни мавж урдириш учун олиб борилаётган катта ишларда туғилади. Ташаббус ва ишчанлик илғорликка йўл очиб беради, янги нарсаларни майдонга олиб чиқади ва унга истиқбол бахш этади. Ишда ташаббус ва жонкуярлик кўрсатиш эса у ёки бу вазифани ўтаб турган ходимнинг яхши хислатларда, ўз касбини жондан севишида, теварак атрофдаги кишиларни қадрлаш ва уларга беқиёс ишонч ҳосил этишда ёрқин намоён бўлади

Коммунистик партиямизнинг бутун фаолияти ҳамиша ташаббускорлик, новаторлик намунасидир. Партиямиз жамиятнинг бутун ҳаётига қудратли куч ва илҳом бахш этар экан, бунинг боиси жамиятимиз тараққиёти қонунларини яхши билганлигидан, халқ билан мустаҳкам алоқада бўлганлигидан, турмушни чуқур билганлигидандир. КПСС Программасида таъкидлаб кўрсатилганидек, партия турмушининг қонуни — партия турмушининг ленинча нормаларига ҳамда коллектив раҳбарлик принципига сўзсиз риоя қилиш, партия органлари ва уларнинг ходимларининг партия оммаси олдидаги масъулиятини ошириш, барча коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини ошириш, уларнинг партия сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этишини таъминлаш, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтиришдир. Бу — партиянинг ўзининг ғоявий ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлигининг, партия сафлари бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашнинг, партия ички демократиясини ҳар томонлама ривожлантириш ва шу асосда барча партиявий кучларни активлаштиришнинг, омма билан алоқани мустаҳкамлашнинг зарур шартидир.

Ташаббускор ходим ҳеч вақт кечаги ёки бугунги ҳаёт нафаси билан яшай олмайди. У доим илгарига интилади, воқеаларни, янгиликларни тез ҳис этади, турмуш талабларидан орқада қолмасликка ҳаракат қилади. У жамият учун бирор фойдали нарсани билиб олса дарҳол уни ўрганади, унга илдиз отиш учун замин яратади. Ижодий изланиш — бундай ходимларнинг энг яхши хусусиятларидир. Бизда бундай ходимлар жуда кўп.

Андижон область, Марҳамат район партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Мамажонов ва бюро аъзолари ҳамда активлардан кўпчилиги янгилик мухлислари, омма билан алоқа боғлаш йўлларини биладиган, ишлаб чиқариш жараёнини ва унинг иқтисодий кўрсаткичларини чуқур тушуниб олган, ҳар бир масалани ўз вақтида ҳал этишда дадиллик, жонбозлик, ташаббус кўрсатадиган ходимларимиздандир. Модомики, бу йил шу район пахта, ғалла, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва унинг таннархини камайтириш, хўжаликларда комплекс механизацияни кенг жорий этиш ва шу туфайли колхозларнинг моддий бойликларини кўпайтиришда катта муваффақиятларга эришган ва республикамизда машъал районлардан бирига айланган экан, ҳеч шубҳасиз бунда раҳбар кадрларнинг кенг оммага таяниб, ҳаёт илгари сураётган масалаларни пухта ва оқилона ҳал этаётганликларининг, жойларда жонли, конкрет ва малакали иш олиб бораётганликларининг натижаси, оммани уюштира ва жипслаштира олишнинг намунасидир.

Шуни доим эсда тутиш керакки, партиявий ишнинг ўлчови, мезони хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида белгиланган топшириқларнинг қандай бажарилиши, омма ўртасида идеология ишларининг нечоғли қўйилиши билан белгиланади. Бас, шундай экан, Қорақалпоғистон Автоном республикасининг Тўрткўл райони сурункасига икки йилдан буён пахта тайёрлаш планини бажаролмай келаётганини, бу ердаги «Қизил Ўзбекистон», «Партия XXI съезди», «Ленинград» ва Ленин номли колхозларда ҳосил миқдори ошиш ўрнига тобора камайиб кетаётганлигини, хўжаликларнинг бошқа соҳаларида, масалан, сут, гўшт маҳсулотлари етиштириш планлари бажарилмай қолаётганлигини қандай баҳолаш керак? Бундай жиддий вазият манзарасида шу район партия комитети ва унинг секретари Қ. Нуримбетов, бошқарма бошлиғи М. Рўзимбетов, райижроком раиси О. Ражапов ўртоқлар ишда чинакам ташаббус, активлик ва шижоат кўрсатяптилар деб бўладими? Раҳбарнинг яхши сифатлари, унинг қобилиятлари, қанчалик билим, малакага эга эканлиги амалий иш жараёнида билинади. Буни сира унутмаслик керак.

Раҳбар ходимнинг ишда ёлғиз ўзи ташаббус ва ишчанлик кўрсатишигина кифоя қилмайди, балки у шу хусусиятларни бошқаларда ҳам камол топтириши керак. Лекин баъзан шундай фактларга дуч келамизки, айрим ходимлар ҳали ҳам эскича иш тутадилар, ҳаёт талабларини ўз вақтида чуқур пайқай олмайдилар, очиқроқ қилиб айтганда бир «нуқтада» ҳаракат қилишга кўникиб қолганлар. Бундай кишилар қаерда ва қандай лавозимда хизмат қилишларидан қатъи назар ўша ерда умумий иш учун қайғурмайдилар. Уларда қайноқ ҳарорат ўрнини осойишталик, беғамлик ва бепарволик эгаллайди. Натижада ишда силжиш бўлмайди, одамларда ўсиш, активлик ва жонбозлик унчалик сезилмайди. Бундай раҳбарлар ўзлари ташаббус ва ишчанлик кўрсатмаганлари ҳолда ўз теваракларидаги ходимларнинг активлигини, ташаббусини қўллаб-қувватлаш ўрнига, уни бўғиб қўйишгача бориб етадилар. Ана шундай аҳволга тоқат қилиш сира мумкин эмас.

Партия ўз кадрларидан ҳар бир масалани ҳал этишда дадиллик ва принципиаллик кўрсатишни, шу масаланинг реал ва объектив томонларини чуқур ҳисобга олган ҳолда иш тутишни талаб этади. Шошма-шошарлик, беқарорлик, енгилтаклик, у ёки бу вазифани ҳал этишда кишиларнинг фикрлари билан ҳисоблашмаслик, ўжарлик, ғайирлик ва бошбоқсизлик энг зарарли одатлардир. Бундай одатларни ўртадан кўтариб ташлаш керак. Ҳамма ишда, улкан сиёсий-хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал этишда чинакам ташаббускор бўлиш, ташкилотчилик ва ишчанлик кўрсатиш — бу партия ходимининг энг яхши фазилатидир.

Ўзбекистон саноати йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Бунга Тошкентдаги пайпоқ-трикотаж фабрикаси ҳамда Бекобод цемент комбинатининг меҳнат аҳли ҳам муносиб ҳисса қўшди. Бу корхоналарда йиллик планни аллақачон бажариб қўйиб, келгуси йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётган илғорлар жуда кўп. Чапдаги суратда кўриб турганингиз Ҳалима Муҳамедова пайпоқ-трикотаж фабрикасининг машъал ишчиларидан. Тайёрлаган маҳсулотлари нуқул юқори сифатли бўлади. Смена топшириқларини 110-120 процент бажариш билан касбдошларига ўрнак бўлмоқда. Ўнгдаги суратда эса бекободлик цементчиларни кўриб турибсиз. Айланма печь машинистларидан В. Боршчевский (чапда) ва И. Музаффаров ўртоқлар ҳозир янги йилнинг февраль ойи ҳисобига ишлашмоқда.

ТАРАДДУД

Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхози далаларида 14 та ҳайдов трактори бетўхтов ишлаб турибди. Мажид Бўрибеков, Эргаш Қўрғонбоев, Ғаффор Исомов каби тракторчилар сидқидиллик билан меҳнат қилаётирлар. Шунинг учун ҳам колхозда 354 гектар ер чуқур ҳайдалиб, шудгорлаш олдидан гектарига 300 килограммдан суперфосфат ва 5-6 тоннадан маҳаллий ўғит солинди. Колхозда шу кунларда техникани кўкламга бекаму-кўст тахт қилиб қўйиш, далаларга кўплаб маҳаллий ўғит чиқариб компост тайёрлаш, ариқ-зовурларни тозалаш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

М. ПЕЙСЕНОВ.

1965 ЙИЛ БЎСАҒАСИДА

ЯНГИ ЙИЛ ҲИСОБИГА

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). Тахиатош қурилиш-монтаж бошқармасининг СССР Олий Советининг депутати Соли Соатдинов бошлиқ экскаваторчилар бригадаси техника қувватидан фойдаланиш ва юксак унум билан меҳнат қилишда бошқаларга намуна кўрсатмоқда. Бригада машинистлари йил охиригача 155 минг кубометр тупроқ қазиб чиқариш мажбуриятини олган эдилар. Улар ўз мажбуриятларини ортиғи билан адо этдилар. 290 минг кубометрдан ортиқ тупроқ қазиб чиқарилди.

Дилимбет Соатдинов, Ҳақназар Абдусодиқов, Тургунбой Жуманов ўртоқлар бригадирнинг иш тажрибасини қўлланиб, смена топшириқларини 185-190 процент бажараётирлар.

— Биз Хўжайли районидаги «Шуманай» совхози территориясида янги каналлар, ариқ ва зовурлар қазияпмиз. Шуманайнинг истиқболи порлоқ. Сувга ташна бўлиб ётган неча минг гектар ерлар боғ-бўстонга айланади. Шу мақсад йўлида ҳозир ирригация ишлари авж олдириб юборилди, — дейди ўртоқ С. Соатдинов.— Биз ер жамолини очишда қатнашаётганлигимиз билан фахрланамиз.

Бир неча ойдан буён янги йил ҳисобига меҳнат қилаётган азамат экскаваторчилар чўлни бўстон қилиш учун куч-ғайратларини аямаётирлар.

КИТОБ САВДОСИ ХОДИМЛАРИНИНГ ТУҲФАСИ

Янги йил арафасида китоб савдоси Ўзбекистон бирлашмасининг ходимлари катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар йиллик товарооборот планини муддатидан икки ҳафта илгари бажардилар ва йил охиригача яна 600 минг сўмлик китоб сотишга аҳд қилдилар.

«ҲОСИЛ ФАБРИКАСИ» ШАЙ

НАВОИЙ ХИМИЯ КОМБИНАТИНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТИ ИШГА ТУШЯПТИ

Ўрта Осиёнинг энг йирик химия корхоналаридан бири бўлган Навоий комбинатининг улкан корпуслари салобат билан қад кўтариб турибди. Бир вақтлар кимсасиз бўлган Малик чўли этакларида бугун 220 гектарлик майдонни ишғол қилган гигант химия корхонаси, унинг атрофида қад кўтарган кўп қаватли уй-жойлар, маданий-маиший бинолар, текис ва равон йўллар, хиёбонлар кўзни қувонтиради.

Комбинатнинг биринчи навбати қурилиб бўлди. Аммиак, аммиак селитраси, кучсиз азот кислотаси ва хилма-хил дефолиантлар тайёрлаш учун зарур бўлган бўш цианамид ишлаб чиқариш цехлари яқин орада маҳсулот бера бошлайди. Навоий комбинатида ишлаб чиқариладиган минерал ўғит бошқа химия корхоналаридагига нисбатан анча арзонга тушади. комбинатда табиий хом ашё сифатида Бухоро зангори оловидан фойдаланилади.

1964 йил 12 декабрда комбинатнинг энг муҳим объектларидан бири — биринчи блокнинг ҳаво парчалаш цехи ишга туширилди. Бу цехда ўғит таркибига кирадиган азот атмосферадан ажратиб олинади. Шу куни одатга кўра завод дарвозасидан биринчи бўлиб бу гигант цехда ишлаш шарафига муяссар бўлган кишилар кириб келишди. Уларнинг юзида қувонч барқ уриб турибди. Нарядни қабул қилган смена ишчилари цехга кириб ўз ўринларини эгаллайдилар. Бундаги мураккаб аппаратлар ва приборлар, компрессор старт берилишини кутиб турибди. Участка бошлиғи В. А. Шамов бошлиқ инженерлар, механиклар, прибор ва автоматика воситаларининг ишини контроль қиладиган навбатчи слесарлар цехни яна бир карра кўздан кечириб чиқишяпти. Биринчи блокнинг марказий шчитидаги сигнал системалари қайта-қайта текшириб кўрилмоқда. Бўйи 40 метр келадиган ҳаво парчалагичлар комбинатнинг юрагидир. Ташқарида қуёш ярқираб туришига қарамай блок ичкарисидаги хона деворлари оппоқ қиров боғлаб ётибди. Чунки цех ишлаганида блок ичида температура 180 градус совуқ бўлади.

Ташқарида гигант ҳаво сўргич қувурлари. Ана шу қувур соатига 90 минг кубометр ҳаво «ютади». Смена бошлиғи Александр Михайлович Закусилов ўз ишидан мамнун:

— Смена охиригача биз тўплаган ҳаво суюқлиги иккинчи компрессорни ҳам ишга туширишга имкон беради. Блок қатъий режим асосида ишга кўчгандан кейин ҳар соатда ўн мингларча кубометр соф азот, технология кислороди ва юқори босимли азот бирикмаси олиш мумкин бўлади. Яқин кунларда бу маҳсулот комбинатнинг бошқа корпусларида жойлашган аммиак селитраси, кучсиз азот кислотаси цехларига ва бошқа тармоқларга ўтиб қайта ишланади. Бу эса комбинатнинг Ўрта Осиё районларига ҳар куни бир неча минг тонналаб минерал ўғитлар юбориб туришни таъминлайди. Комбинатимиз «ҳосил фабрикаси»га айланади.

Комбинат хилма-хил минерал ўғитлар билан бир қаторда химия саноати учун зарур бўлган ацетилен, сирка кислотаси, нитрон ва бошқа хил кўпгина қимматбаҳо хом ашёлар ҳам ишлаб чиқаради.

Бу цехларда ҳам асбоб-ускуналарни монтаж қилиш, қурилиш ишлари қизғин боряпти.

Бир неча участкадан ташкил топган 4-қурилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ А. Лямин) бинокорлари комбинатнинг ҳамиша карвонбошиси бўлиб келдилар. Бошқарманинг ўртоқ Анатолий Сафронов бошлиқ қурувчилар участкаси катта ҳажмдаги бинокорлик ишларини муддатидан 3 ой илгари бажариб, комбинатнинг кўпминг кишилик коллективининг олқишига сазовор бўлдилар.

Ўртоқ Владимир Дроздов бошлиқ участка коллективини интернационал оила деб аташади. Бу— бежиз эмас. Бу ерда Москва, Закавказье, Хабаровск, Челябинск, Тошкент ва бошқа шаҳарлардан комсомол путёвкаси билан ишга келган юзлаб ёшлар ишламоқда. Рус йигити Владимир Захаров, озарбайжонлик Иброҳим Мамедов, украиналик Григорий Новичков, тожик Ашур Мажидов ўртоқлар ва бошқалар ўзбек химиклари билан ёнма-ён туриб, зарбдор қурилишда мардона ишламоқдалар.

Комбинатнинг биринчи навбатини муддатидан олдин ишга туширишда ўртоқ А. Алиев бошлиқ монтажчилар участкаси ҳам катта улуш қўшди. Мамлакатнинг бир қанча химия корхоналари қурилишларида ишлаб катта тажриба орттирган монтажчилар пастдан қараганда бошдан дўппи тушиб кетадиган баландликда эпчил ҳаракат қилиб, нормани муттасил бажариб келдилар. Кўпгина мураккаб механизмларни яхлит шаклга келтиришда, цехлардаги улкан мотор ва машиналарни монтаж қилишда уларнинг хизмати катта. Комбинатдаги ҳар бири 68 тонна келадиган синтез колонналар ҳам шуларнинг қўлида кўкка қад кўтарди.

Константин Майер бошчилигидаги бригада сув конденсаторларини монтаж қилиш ишларини муддатидан 3 ой илгари бажариб фойдаланишга топширди. Ишчилардан Евгений Павлов, Николай Бабенцев, Александр Сривков, Виталий Задилин ўртоқлар монтажчилик билан бир қаторда яна 2-3 касбни эгаллаб олдилар.

Стартга шай турган цехларда ишловчи кадрларни, мутахассис ишчиларни тайёрлаш, уларни ўқитиб малакасини ошириш комбинат маъмуриятининг диққат-марказида турди. Бу соҳада Фарғонадаги азот ўғитлари заводи коллективи катта биродарлик ёрдами кўрсатди. Навоий комбинатида ишлаши лозим бўлган юзлаб ишчилар ана шу заводда тажриба мактабини ўтаб, ҳунар орттириб қайтдилар. Инженер-техник ходимлардан К. Отахонов, Ислом Соҳибов, Рўзигул Эргашева, М. Т. Миняйлов ва комбинат бош инженери Е. Ларин ўртоқлар маҳаллий ёшлардан химия саноати кадрлари тайёрлашда алоҳида ғамхўрлик кўрсатдилар.

Навоий химия комбинати Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини минерал ўғитлар билан тўла таъминлаш сингари қутлуғ ишни бошлаш арафасида турибди.

М. БАҚОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХУШХАБАРЛАР

Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикаси коллективи аёллар учун бир неча янги хил қишлик туфлилар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бу туфлилар чиройли, арзон ва чидамлидир. Уларнинг бир хилининг юзи чарм, ички астари иссиқ жун, таг қисми эса қалин резинадан иборат бўлса, иккинчи хилининг пошнаси капрондан, астари сунъий момиқдан.

Р. ТУРДИЕВА.

•

Маълумки, «ХТ-1,2» пахта териш машинаси 40 от кучига эга бўлган «Т28-3» маркали тракторга тиркалади. Пахта териш мавсумида бу тракторнинг қуввати «ХТ-1,2» учун етарли эмаслиги аниқланди. Пахта териш машиналарининг янада унумли ишлаши учун янги трактор яратилмоқда.

С. ТУЛАЕВ.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ ВА САНЪАТ СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

Адабиёт ва санъат соҳасида Ленин мукофотлари комитети 1965 йилги Ленин мукофотларини олишга тақдим этилган ишларнинг рўйхатини шу йил 23 декабрда «Известия» газетасида эълон қилди.

Ленин мукофотларини олишга кўрсатилган асарларнинг рўйхати, шунингдек авторлар коллективларининг составлари ижодий союзларнинг, ташкилотларнинг ва меҳнаткашлар йиғилишларининг тақдимларига мувофиқ эълон қилинди. Ленин мукофотлари комитети эълон қилинган рўйхатни муҳокама этишда актив қатнашишни сўраб, совет жамоатчилигига мурожаат қилади. Комитет газеталар ва журналларнинг редакцияларидан ҳам мукофот олиш учун кўрсатилган асарлар тўғрисида ўз саҳифаларида амалий ва батафсил мунозара уюштиришни илтимос қилади.

Номзодлар тўғрисидаги фикрларнинг ҳаммаси, шунингдек авторлар коллективларини тўлдириш ва ўзгартириш хусусида комитетга юборилган таклифлар асарларни кўриб чиқиш ва муҳокама қилиш вақтида ўрганиб чиқилади.

Конкурсда қатнашишни давом эттириш учун комитет танлаб олган асарлар рўйхати 1965 йил февралида эълон қилинади.

Фикрлар ва истаклар қуйидаги адресга юборилсин: Москва, И-51, Неглинная кўча, 15, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Адабиёт ва санъат соҳасида Ленин мукофотлари комитети.

ПАРТИЯВИЙ ИШ — ИЖОДИЙ ИШ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДАН

Халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилиш — Коммунистик партия фаолиятининг олий қонунидир. Партия ҳамиша халқ манфаатларини кўзлаб ҳаётий жиҳатдан ғоят муҳим тадбирларни кўрмоқда. Партиявий иш — ижодий ишдир. Одамларнинг қалбига йўл топиш, уларни улуғвор ишларга отлантириш, ижодий ташаббусини тобора ошириш, мажлисбозлик, қоғозбозлик ўрнига кадрлар билан ишлаш — партия ташкилотларининг жонажон вазифаси.

Хўжаликка ва маданий қурилишга партия раҳбарлиги методларини тобора такомиллаштиришга партия доимо зўр эътибор бериб келмоқда. КПСС Марказий Комитети октябрь ва ноябрь (1964 йил) тарихий Пленумлари кўрган тадбирлар коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида партиянинг раҳбарлик ролини янада ошириш ҳақида ленинча ғамхўрлик намунасидир. Бутун совет халқи сингари Тошкент областининг меҳнаткашлари, область коммунистлари ҳам КПСС Марказий Комитети октябрь, ноябрь Пленумлари қарорларини якдиллик билан маъқулладилар.

Коммунистик етти йилликнинг олтинчи йилини пойтахт области меҳнат аҳли янги зафарлар билан якунлаяпти. Область корхоналарида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани 21 декабрда — муддатидан илгари бажарилди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар йил охиригача тағин бир неча ўн миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар.

Тошкентлик пахтакорлар мамлакатга мўл-кўл «оқ олтин» туҳфа қилишда бу йил катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Пойтахт области давлатга 344.2 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, йиллик планни 114.7 процент бажарди. Ҳозир Калинин, Оққўрғон районларининг деҳқонлари келгуси йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин яратмоқдалар.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини ривожлантиришда ҳам маълум ютуқларга эришилди. Давлатга пилла, каноп, дон, сабзавот сотиш планлари анча ортиғи билан бажарилди. Область чорвадорлари ҳам чакки ишлаганлари йўқ.

Тошкент область партия комитетининг кеча бўлиб ўтган XIII конференциясида «Областда хўжаликка ва маданий қурилишга партия раҳбарлиги методларини янада такомиллаштириш тадбирлари тўғрисида» доклад қилган Ўзбекистон КП область комитети ташкилот бюросининг раиси **М. А. Абдураззоқов** ва музокараларда қатнашган делегатлар юқорида айтиб ўтилган муваффақиятлар тўғрисида гапириш билан бирга камчиликларни ҳам дадил, принципиал танқид қилдилар.

Областда 42 корхонада шу йилнинг ўн бир ойи якунларига қараганда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан давлат планлари бажарилгани йўқ, давлатга жами 3,8 миллион сўмлик маҳсулот кам берилди. 64 корхонада эса маҳсулотнинг 5,3 миллион сўм миқдорида қимматлашиб кетишига йўл қўйилди. Чиқарилаётган маҳсулотларнинг, хусусан халқ кенг истеъмол қиладиган молларнинг сифати паст. Кўпгина қурилиш ташкилотлари ҳаддан ташқари кейинда қолмоқда. Қурилиш-монтаж ишлари плани 92.3 процент бажарилди, холос. Уй-жой қуриш ва уларни ўз эгаларига топшириш соҳасида ҳам катта нуқсонлар бор.

Баъзи район партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари дастлабки муваффақиятлардан хотиржамланиб, келгуси йил тўғрисида яхши қайғурмаётирлар. Бўка, Бекобод районларидаги кўпгина хўжаликларда кузги-қишки ишлар яхши ташкил этилмаган.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Қ. М. Муртазоев** партиямиз XX, XXII съездлари ва КПСС Марказий Комитети октябрь, ноябрь Пленумлари тарихий қарорларидан илҳомланган шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари эришган муваффақиятлар ҳақида гапирди. Шу билан бирга у планлаштиришдаги камчиликларни танқид қилди ва бошланғич партия ташкилотларининг, коммунистларнинг ижодий активлигини ошириш, кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш масалаларига эътиборни жалб қилди.

— Ҳамма нарса одамларга, уларнинг маҳоратига, партия, халқ олдидаги масъулиятни қанчалик яхши ҳис қилишига боғлиқ,— деди Калинин район партия комитетининг секретари делегат **Н. Қирғизбоев.** У район меҳнаткашларининг пахта, сабзавот ва бошқа деҳқончилик, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдаги ютуқлари тўғрисида гапирди. Шу билан бирга у Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, шу министрликнинг область бошқармаси ва бошқа ташкилотлар ишида қоғозбозликдан иборат нотўғри практикани қаттиқ қоралаб, ишлаб чиқариш бошқармаси ўтган йил декабрь ойидан буён ўтган бир йил мобайнида 5894 та турли қарор, йўлланма олганлигини айтди.

Шунингдек, сўзга чиққан Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари **Ф. Ёқубов**, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози иккинчи бўлимининг бошқарувчиси **М. Динаев**, Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз раиси **У. Ҳасанова.** Ўрта Осиё темир йўлининг бошлиғи **А. Қодиров**, Тошкент қишлоқ область партия комитети бўлим мудирининг ўринбосари **В. Усмонов** ва бошқа ўртоқлар меҳнат унумдорлигини ошириш, уй-жой қуриш ҳажмини кенгайтириш, айниқса қурилиш ташкилотларидаги ортиқча штатларни қисқартириш, механизациялашган звеноларнинг афзаллиги, кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни кучайтириб юбориш тўғрисида гапирдилар.

Конференцияда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Конференция саноат ва қишлоқ область партия ташкилотларининг ўрнига битта область партия комитети тузиш мақбул деб якдиллик билан резолюция қабул қилди.

• • •

Тошкент область партия комитетининг 25 декабрда бўлиб ўтган пленумида область партия комитетининг биринчи секретари қилиб М. А. Абдураззоқов, иккинчи секретари қилиб А. С. Пономарев, область партия комитетининг секретарлари қилиб П. В. Костриков, К. Н. Бекаев, Х. Р. Мусахонов сайланди. И. Р. Раҳматов область партия комитетининг секретари ва область партия-давлат контроли комитетининг раиси қилиб сайланди.

Ҳ. НУРИДДИНОВ.

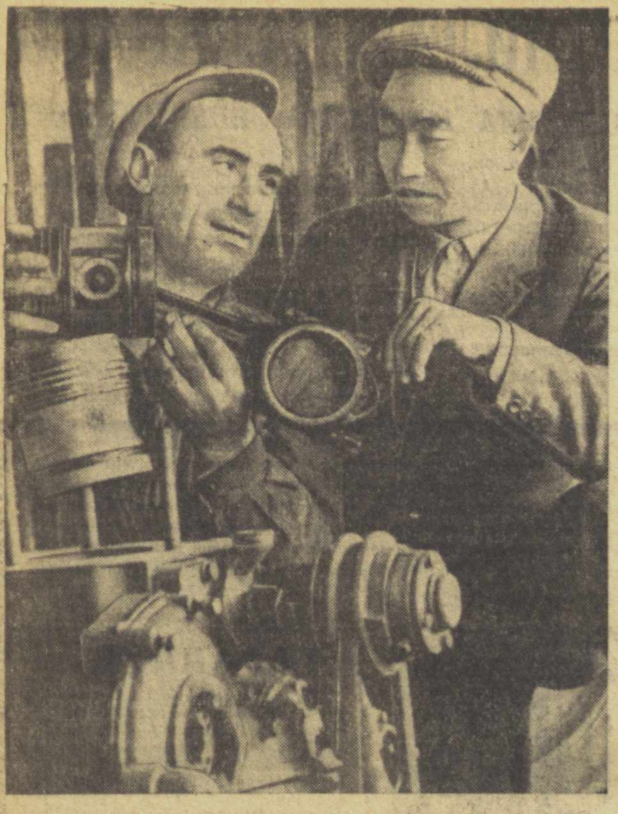

КАТТА ТАЯНЧ

Саноат корхоналаридаги, колхоз ва совхозлардаги, транспорт ва қурилиш ташкилотларидаги бошланғич партия ташкилотлари, КПСС аъзоларининг қудратли армияси коммунизм қурилиши йўлида катта-катта ишларни қилмоқдалар. Лекин қайси бир партия ташкилотининг фаолиятига назар ташламайлик, унинг бой тажрибасини, муваффақиятларини таҳлил қилмайлик, бунда жамоатчиларнинг, жамоатчилик асосларининг роли нақадар зўр эканлигига ишонч ҳосил қиламиз. Дарҳақиқат, жамоатчилик асосларини қўллаб-қувватлаётган, ҳар соҳада унинг ёрдамига таяниб иш кўраётган партия ташкилотларининг ишлаб чиқаришдаги, кишиларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги таъсир кучи ошиб бормоқда.

Бухоро областидаги кўпгина партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларида ҳам жамоатчилик асослари кейинги йилларда анча ривожланди. Областдаги партия комитетларида беш ярим мингдан ортиқ коммунист жамоатчилик асосида иш олиб бормоқда. Штатсиз 16 бўлим, 30 комиссия партия ташкилотларининг ҳаётида катта роль ўйнамоқда. Бизда 300 га яқин штатсиз инструктор, маъмуриятнинг хўжалик фаолиятини назорат қилувчи 230 комиссия ташаббус кўрсатиб ишлаяпти. Область хўжаликларида 3 мингдан ортиқ кўмаклашувчи группа, постлар ташкил этилган бўлиб, уларга жалб этилган кишилар камчиликларнинг олдини олиш ҳамда уларни бартараф қилишда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Бизда штатсиз ходимларни танлашда уларнинг савиясига, ишчанлик қобилиятига алоҳида эътибор берилади. Партия комитетлари ҳузуридаги штатсиз ходимларнинг бутун эътибори бошланғич партия ташкилотларига муҳим хўжалик-сиёсий вазифаларни ҳал қилишда амалий ёрдам беришга қаратилган. Партиявий ишга жалб этилган кўпгина штатсиз ходимлар партия ташкилотларининг жанговарлиги ҳамда ташаббускорлигини ошириш йўлида сидқидилдан ишламоқдалар. Чунончи, Когон партия комитети ҳузуридаги саноат-транспорт штатсиз бўлими

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ибратли ишларни амалга оширмоқда. Бўлимга ғайратли, ташаббускор коммунист ўртоқ Степанов бошчилик қилади. Масалан, штатсиз бўлим ходимлари ремонт-қурилиш участкаси ишини ўрганиб, бу тўғридаги масалани партком бюросининг муҳокамасига қўйдилар. Штатсиз ходимларнинг актив иштирокида ўтган бюрода участка партия ташкилоти фаолиятидаги йирик камчиликлар рўйрост очиб ташланди, нуқсонларни бартараф қилишга қаратилган амалий чоралар кўрилди. Қарабсизки, орадан кўп ўтмай, мазкур ташкилотда ишлар юришиб кетди. Партия ташкилоти ишлаб чиқаришга конкрет раҳбарлик қила бошлади.

Қоракўл бошқармаси партия комитети ҳузурида ташкил этилган саноат бўйича штатсиз бўлим (мудири ўртоқ Бурҳонов) ҳам ишлаб чиқаришга алоқадор бўлган кўпгина муҳим масалаларни дарҳол ва ишчанлик билан ҳал қилишда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда. Бўлим ходимлари жойларда социалистик мусобақани ташкил қилиш, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда ҳам бошқарма партия комитетига қимматли таклифлар киритмоқдалар.

Шаҳар ва район партия комитетлари ҳузурида ташкил этилган партия сафига қабул қилиш ҳамда коммунистларнинг шахсий делоларини қараб чиқиш билан шуғулланувчи комиссиялар актив ишламоқда. Мазкур комиссиялар КПСС сафига коммунизмнинг энг онгли ҳамда актив қурувчиларини қабул қилиш, партия ҳамда давлат интизомини мустаҳкамлашга ҳисса қўшмоқдалар. Масалан, Навоий партия комитетининг КПСС сафига қабул қилиш ва коммунистларнинг шахсий делоларини қараб чиқиш масалалари билан олдиндан шуғулланувчи штатсиз комиссияси ўтган бир йил ичида худди шу соҳага тегишли юздан ортиқ делони ўрганиб чиқди. Бўлим мудири ўртоқ Сатторова зиммасидаги шарафли бурчни ҳалоллик билан адо этмоқда. Бундан ташқари, Бухоро бошқармаси партия комитети ҳузуридаги комиссия ҳам (раиси ўртоқ Абдулҳақов) партия сафини муносиб кишилар ҳисобига ўстиришда партия комитетига яқиндан ёрдам кўрсатмоқда.

Партиявий ишда штатсиз инструкторларнинг роли каттадир. Улар олиб бораётган партиявий ишлар шунчалик ранг-баранг ва хилма-хилки, бу ҳақда кичик бир мақолада тўла-тўкис гапириш мумкин эмас. Штатсиз инструкторлар коммунистларнинг катта армиясини раҳбарлик ишларига жалб этишнинг қулай формасидир. Шу туфайли партия комитетларининг жойлардаги бошланғич партия ташкилотлари билан алоқаси тағин ҳам мустаҳкамланмоқда. Бир мисол келтирмоқчиман. Бухоро шаҳар партия комитетининг штатсиз инструктори ўртоқ Бақоев Газли посёлкасидаги қурилиш-монтаж ишлари сифатини текшириш бўйича тузилган комиссияга бошчилик қилди. Шунингдек, ўртоқ Маяков «Узэлектромонтаж» участкасида олинган мажбуриятлар қандай бажарилаётганлигини текшириш бўйича тузилган комиссияга бошчилик қилди. Ҳар икки штатсиз инструктор ҳам зиммасига юклатилган юксак ишончни сидқидилдан оқладилар. Улар ўтказган текширишлар натижаси шаҳар партия комитети бюросида муҳокама этилиб, юқорида зикир қилинган ташкилотлардаги камчиликлар тезлик билан бартараф қилинди.

Томди бошқармаси партия комитетининг штатсиз инструкторлари ҳақида ҳам кўп яхши гапларни айтиш мумкин. Партия комитети уларнинг ишига ҳамиша кўз-қулоқ бўлиб, йўл-йўриқ кўрсатиб туради. Штатсиз инструкторлардан Уруов, Бойжонов, Нурбоев ўртоқлар ўзларига бириктилган партия ташкилотларида тез-тез бўлиб, уларга партиявий-ташкилий ҳамда партиявий-сиёсий ишларни кучайтиришда кўмаклашмоқдалар.

Маъмурият фаолиятини назорат қилиш бўйича тузилган штатсиз комиссиялар ҳам ибратли ишларни амалга оширмоқдалар. Бу ўринда Ғиждувон пахта заводи партия ташкилоти ҳузуридаги комиссиянинг яхши ишларини айтиб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Корхонадаги хўжалик ишларининг сифати, янги техникани жорий қилиш, меҳнатни муҳофаза этиш каби масалалар билан комиссия кун сайин шуғулланади. Унинг ишчанлиги туфайли корхона маъмурияти фаолиятидаги бир қанча камчиликлар ўз вақтида очиб ташланди. Бу эса ишлаб чиқаришни янги техника билан таъминлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятини бермоқда. Когон локомотив депоси, Бухоро шойи тўқиш ҳамда «Партия XVI съезди» тикув фабрикалари партия ташкилотлари қошида тузилган комиссиялар ҳам мақтовга сазовор бир қанча ишларни қилмоқдалар.

Партия комитетлари ҳузурида иш кўраётган штатсиз идеология комиссиялари ҳам жойларда пропаганда-агитация ишларини жонлантириш, сиёсий маориф шохобчаларидаги мактаб ва тўгаракларнинг машғулотлари савиясини юқори кўтариш, қисқаси, янги кишини тарбиялаш ва янги ижтимоий муносабатларни шакллантириш билан боғлиқ бўлган барча масалалар билан мунтазам шуғулланмоқдалар. Айниқса, Ромитан бошқармаси хўжаликлари партия ташкилотлари ҳузуридаги идеология комиссиялари актив иш олиб бормоқдалар. Айниқса мазкур райондаги «Москва» колхози партия ташкилотининг штатсиз идеология комиссияси (раҳбари ўртоқ Усмонов) ташаббуси билан шу йил ичида колхозчилар учун кўплаб қизиқарли лекциялар ўқилди. Оилавий кечалар ҳамда савол-жавоб кечалари ўтказилди.

Область партия комитети партиявий ишда жамоатчилик асосларини кучайтириш борасида анчагина ишларни амалга оширмоқда. Масалан, Бухоро шаҳар партия комитети ҳамда Когон паркомининг жамоатчилик асосларини ривожлантиришдаги ишларини муҳокама қилиб, ўз вақтида муҳим кўрсатмалар берди.

Бироқ, шуни ҳам айтиб ўтиш лозимки, бизда айрим партия комитетлари штатсиз ходимларга ҳалига қадар яхши эътибор бермаётирлар, уларнинг кучига таяниб ишламаётирлар. Штатсиз ходимлар учун семинарлар камдан-кам ўтказилади, комиссияларнинг ҳисоботлари бюро мажлислари, партия йиғилишларида камдан-кам муҳокама қилинади. Оқибатда жамоатчиларнинг ишлаб чиқаришга, кишилар тарбиясига таъсири сезиларли бўлмаётир. Область газеталари ҳамда радиоси партиявий ишдаги жамоатчилик асосларига бағишланган материалларни аҳён-аҳёндагина ёритяпти. Энг яхши штатсиз комиссиялар, бўлимлар, инструкторларнинг бой тажрибаси ҳақида қизиқарли ҳикоя қилиб берилмаяпти.

Область партия комитети, шаҳар ва район партия комитетлари ишдаги бу нуқсонларни тезроқ бартараф этиб, партиявий ишда жамоатчилик асосларини янада кучайтирадилар. Барча муҳим ишларни амалга оширишда кенг жамоатчилар оммасига таяниб иш кўрадилар.

В. ЮРТАЕВ,
Ўзбекистон КП Бухоро область комитети ташкилий ишлар бўлимининг мудири.

Тошкент область, Калинин районидаги «Назарбек» совхозида тракторлар ремонти кўнгилдагидек уюштирилган. Ҳозиргача 13 та ҳайдов трактори кўкламга шай қилиб қўйилди. Фотомухбиримиз А. Тўраев шу хўжаликда бўлиб, совхоз бош инженери Николай Ким (ўнгда) билан ремонтчи Э. Имраметов ўртоқларни трактор қисмларини кўздан кечираётганларида суратга олган.

ХАЛҚНИНГ ЎЛМАС МЕРОСИ

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

Халқлар ўртасидаги дўстлик, қардошларча ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам Совет Иттифоқи барча халқларининг шонли традицияси бўлиб қолди. СССР халқларининг дўстлиги ҳамма миллат ва элатларнинг уларнинг тарихий ўтмиши, сони, территорияси, терисининг рангги, тилидан қатъий назар, тенгҳуқуқлилигига асосланади. КПСС ленинча миллий сиёсатни амалга оширар экан, халқлар ўртасидаги дўстлик муттасил ривожланиб ва мустаҳкамланиб бориши тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда.

Мамлакатимиздаги ҳар бир халқнинг моддий ва маънавий кучлари гуллаб-яшнашига кўп миллатли ягона давлатга ихтиёрий бирлашган СССР халқларининг қардошларча дўстлиги ва ўзаро социалистик ёрдами туфайли эришилди.

Улуғ рус халқи, мамлакатимизнинг барча халқлари қардошларча ёрдам бермаганларида, Ўрта Осиё совет республикалари халқларининг экономикаси, илм-фани, маданиятини ривожлантиришда шунчалик катта муваффақиятларга эришиб бўлмас эди. Ана шу ўзаро ёрдам ва мадад амалдаги социалистик интернационализмнинг айнан ўзи, партиямиз доно миллий сиёсати тантанасининг энг ёрқин далилидир.

СССР халқларининг улуғ рус халқи бошчилигидаги дўстлиги ва қардошларча ҳамкорлиги битмас-туганмас ҳаётбахш куч бўлиб, кўп миллатли совет жамиятимизнинг янада гуллаб-яшнаши учун гаровдир.

Мамлакатимиз халқлари улуғ рус халқига сўнмас муҳаббат қўйиганлигининг боиси шундаки, у социал зулмга ва миллий тенгсизликка қарши курашнинг ҳамиша биринчи сафларида, социализм, коммунизм қурувчиларининг биринчи сафларида бўлиб келди. В. И. Ленин «Биз, миллий ифтихор ҳислари билан тўлиб-тошган великорус ишчилари, қўшниларига қиладиган муносабатини улуғ миллатга иснод келтирадиган крепостниклик имтиёзлар принципи асосига эмас, балки инсонларча тенглик принципи асосига қурган озод ва эркин, мустақил, демократик, республикачи, мағрур Великороссияни ҳарна қилиб бўлса ҳам вужудга келтиришни хоҳлаймиз» деб ёзган эди.

В. И. Ленин барча миллатларнинг тўла тенгҳуқуқлилигини жуда қаттиқ туриб ҳимоя қилди. Ленин барча халқларнинг амалда сиёсий, иқтисодий ва маданий жиҳатдан тенглиги учун курашни рус халқи миллий ифтихорининг негизи деб билди. Улуғ рус халқи миллатларнинг тенгҳуқуқлиги, ўтмишда эзилган кичик миллатларга нисбатан меҳрибонлик ва эътибор, уларнинг маданият ва традицияларини чуқур ҳурматлаш принципларига риоя қилишнинг ажойиб намунасини кўрсатмоқда. Унинг сахийлик билан берган ёрдами совет халқларининг, аввало, ўтмишда қолоқ бўлган халқларнинг экономика ва маданиятини социалистик негизда ўзгартиришда ҳал қилувчи роль ўйнади. Рус халқи Ватанимиздаги барча миллат меҳнаткашларининг тўла ишончи ва қизғин муҳаббатига шу туфайли эришган.

Мамлакатимиз халқларининг совет жамиятининг ажойиб традициясига айланган дўстлиги шундай қудратли ва буюк кучга айландики, у аслини олганда мустаҳкам қардошлик ва қудратли ягона биродарлик даражасигача ўсиб мустаҳкамланди. Бу қардошлик Совет Иттифоқидаги барча миллат ва элатлар манфаатларининг тўла уйғунлигига асосланади ҳамда у совет давлат тузумининг ўз табиатидан келиб чиқади. Шарқда, вақт тоғни емиради, сув тошни кемиради, деган нақл бор. Бироқ совет халқларининг дўстлиги вақт ўтиши билан тобора мустаҳкамланаверади. СССР халқларининг ленинча дўстлигидан кўра мустаҳкам нарса табиатда йўқ.

Халқларнинг дўстлиги биргаликда кечирилаётган ҳаётда, олиб борилаётган курашда ва яратувчилик меҳнатида мустаҳкамланмоқда, чиниқмоқда. Совет кишиларининг бир-бирларига ўзаро ёрдам беришлари, коллективизм ва интернационал биродарлиги каби олижаноб фазилатлари кун сайин рўёбга чиқмоқда ва ривожланмоқда. «...Инсониятнинг бутун хўжалик, сиёсий ва маънавий ҳаёти, — деган эди В. И. Ленин, — капитализм вақтидаёқ тобора интернационаллашади. Социализм уни батамом интернационаллаштиради».

Қизилқия ва Сулукта кўмир ҳавзаларидаги қирғиз кончилари Ўзбекистон ва Тожикистоннинг шимолий районларини ёқилғи билан таъминламоқдалар. Сурхондарё областидаги Шарғун конининг кўмиридан Тожикистон жанубий районларининг аҳолиси баҳраманд бўлмоқда. Тожикистондаги «Халқлар дўстлиги» гидроэлектростанцияси ўз энергиясининг бир қисмини Ўзбекистонга бермоқда. Бухоро газидан Ўрта Осиёдаги барча республикаларгина эмас, шу билан бирга, РСФСРдаги бир қанча областларнинг саноат корхоналари ва аҳолиси баҳраманд бўлмоқда.

КПСС Программасида белгиланган улкан режаларни амалга ошириш — мамлакатимиз халқларининг ўз куч-ғайратларини бундан буён ҳам бирлаштиришлари ва ўзаро ҳамкорликда иш кўришларини тақозо этади. Пахтакор республикалар, иқтисодий районлар ва саноат корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақа, каналлар, ирригация иншоотларини биргаликда қуриш — халқларнинг бир-бирига бераётган ўзаро ёрдами ва қардошларча ҳамкорлигининг янги шаклларини ифодалайди.

Ўзбек халқи тожик халқи билан биргаликда Душанба — Қоратоғ каналини, туркманлар билан биргаликда Хоразм областидаги Тошсоқа каналини бунёд қилди. Қозоғистон, Тожикистон республикалари Мирзачўлнинг бепоён ерларини қардошларча ҳамкорликда ўзлаштирмоқдалар.

Совет республикалари ўртасида иқтисодий, маданий ва илмий алоқаларнинг ҳар тарафлама ривож топаётганлиги, янги саноат марказлари вужудга келтирилаётганлиги, табиий бойликлар очилаётганлиги ҳамда ишга туширилаётганлиги, қўриқ ерлар ўзлаштирилаётганлиги ва бошқа фактлар социалистик миллатларнинг бир-бирига яқинлашувидан иборат жуда муҳим тарихий процесснинг тезлашишига ёрдам бермоқда.

Коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш жараёнида халқларнинг иқтисодий ва маданий ҳаёти равнақ топяпти. Бу эса социалистик миллатларнинг бир-бирига жуда мустаҳкам яқинлашувига йўл очиб бермоқда. Бу тарихий процесс совет халқларининг кўпқиррали ҳаётида янги ижтимоий муносабатлар, янги традициялар вужудга келтириши турган гап.

В. И. Ленин 1914 йилдаёқ ижтимоий ҳаётнинг бутун боришига назар ташлаб, таъкидлаган эди: «Юз минглаб кишилар Россиянинг бир чеккасидан иккинчи чеккасига ўтмоқда, аҳолининг миллий состави аралаш-қуралаш бўлиб кетмоқда, биқиқлик ва миллий жаҳолат йўқолмоғи керак». Коммунистик қурилиш процессида қардош республикаларимиз, ўлка, областларимиз, шаҳарларимиз, саноат корхоналаримизнинг коллективлари, колхоз ва совхозларимиз йил сайин кўп миллатли бўлиб бормоқда. Чунончи, Ўзбекистонда 60 дан кўпроқ миллат вакиллари қўлни-қўлга бериб, оға-инилардек яшамоқдалар, меҳнат қилмоқдалар. Чирчиқ электрохимия комбинатида 30 миллат вакиллари меҳнат қилаётганлигини, Тошкент Давлат университетида 40 дан кўпроқ миллат вакиллари ўқиётганлигини, Бекобод цемент заводида 26 миллат ишчилари, инженерлар ва хизматчилар бир оиланинг аъзоларидек аҳил бўлиб ишлаётганлигини айтиб ўтиш кифоя. Кишиларимизда умумийлиги жиҳатдан бир хилдаги маънавий фазилатлар, коммунизм қурувчисининг юксак ахлоқий принциплари камол топмоқда, уларнинг ҳаммасига баббаравар хос бўлган умумий традициялар шаклланмоқда. Корхоналар, колхоз ва совхозларнинг, ўқув юртларининг интернационал состави доно ленинча миллий сиёсат тантанасининг, коммунистик ахлоқнинг: «Киши-кишига дўст, ўртоқ ва биродар» деган юксак принципи ўзининг яққол ифодасини топаётганлигининг далилидир.

Маълумки, давлатлар ўртасидаги чегаралар тўғрисидаги масала капитализм дунёси шароитида энг мураккаб масалалардан биридир. Капиталистик дунёда шу боисдан кўпинча давлатлараро низолар, конфликтлар пайдо бўлиб, анчайин ҳолларда урушларга олиб келади. Социализм шароитида, аксинча, В. И. Лениннинг таъбири билан айтганда, «Давлатларнинг чегаралари тўғрисидаги масала, агар ўнинчи даражали масала бўлмаса, иккинчи даражали масаладир».

СССРда коммунистик қурилишнинг бой тарихи Лениннинг бу сўзларини батамом тасдиқлади. Партиямиз пролетар интернационализми руҳида тарбиялаётган совет кишилари учун эндиликда миллий республикалар ўртасидаги чегаралар масаласи ўзининг бир вақтлардаги аҳамиятини борган сари йўқотиб бормоқда. Зотан Ватанимиздаги барча миллатлар тенгҳуқуқли бўлиб, уларнинг ҳаёти ягона социалистик негизда ва баробарлик даражасида қурилмоқда, ҳар бир халқнинг, ҳар бир миллатнинг моддий ва маънавий эҳтиёжлари қондирилмоқда. Мамлакатимизда у ёки бу сабаб билан чегаралар тўғрисидаги масала вужудга келса, у қардошлик ва дўстлик, иқтисодий ва маданий жиҳатдан мақсадга мувофиқлик принциплари асосида ҳал қилинади.

Тараққиётимиз процессида кишиларнинг территориал-иқтисодий уйғунлиги қарор топмоқда, социализм қурилиши давомида СССР халқларининг шаклан миллий ва мазмунан социалистик янги совет интернационал маданияти шаклланди. Мамлакатимизнинг социалистик маданияти ривожлана бориб, барча қардош республикалар халқлари маданиятидаги энг яхши нарсаларни ўзига сингдирмоқда ва шу тариқа уларнинг умумий маданияти вужудга келмоқда.

Совет давлат тузуми мамлакатимиз халқларининг бир-бирларидан ўрганишлари, бир-бирларига ёрдам беришлари, ўз маданият ва традициялари билан ўртоқлашувлари учун ҳамма имкониятларни яратиб берди. Илмий коммунизмнинг улуғ асосчиси Карл Маркс: ҳар қандай миллат бошқа миллатлардан ўрганиши мумкин ва лозим, деб таълим берган эди. Совет халқларининг кундалик ҳаёти бунга яққол мисол бўла олади.

Совет маданияти айрим олинган бирон миллат, бирон халқнинг маданияти бўлмай, балки СССР халқлари миллий маданиятлари эришган энг яхши муваффақиятларнинг тимсолидир. Масалан, Советлар мамлакати барча халқларнинг миллий маданиятларида санъатнинг драма, опера, симфоник асарлар, профессионал балет сингари турлари ва формаларининг ривожланганлигини кўраётирмизки, улар ўтмишда ана шу халқларнинг баъзиларида бутунлай бўлмаган эди. Эндиликда маданиятнинг бу турлари ва шакллари ана шу халқларнинг кундалик турмушидан муносиб ўрин олди, уларнинг традицияларига айланди. Иккинчи томондан, социализм шароитида у ёки бу совет миллатининг энг яхши маънавий бойлиги Совет Иттифоқидаги бошқа барча халқларнинг мулки бўлиб қолмоқда. Қардош халқларнинг бадиий асарлари турли тилларда нашр этилиши ҳам миллий маданиятни ривожлантириш ва бойитишда бебаҳо аҳамиятга эгадир.

Ўзбек маданиятининг ривожини мамлакатимиз халқлари маданиятининг улуғ намояндалари — А. С. Пушкин, Л. Н. Толстой, А. М. Горький, П. И. Чайковский, Т. Г. Шевченко, Ш. Руставели, Янка Купала, У. Ҳожибеков ва бошқа кўпгина намояндалари унга қандай катта ҳаётбахш таъсир кўрсатганликларини тасаввур қилмай туриб, тўғри баҳолаш мумкин эмас.

Иттифоқчи республикалар фан, маданият, адабиёт арбоблари, санъат ходимлари ўртасида ўрнатилган мустаҳкам алоқа социалистик маданиятларни ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлиб бормоқда. Қардош адабиёт ва санъат ҳафталиклари, дўстлик кечалари ўтказилаётганлиги, бошқа қардош республикалар авторларининг пьесалари театр ва ҳаваскорлик коллективларининг репертуарига киритилаётганлиги, матбуот, радио ва телевидениеда қардош халқларнинг эришган муваффақиятларининг кенг ёритилаётганлиги, олимларнинг фан ва техника соҳасидаги энг муҳим проблемаларни ишлаб чиқишдаги ҳамкорлиги, театрлар ва концерт ташкилотларининг ўзаро гастроллари, кинофестиваллар, совет музикасининг миллий республикалардаги фестиваллари, тасвирий санъат асарлари виставкалари айирбошланаётганлиги, газеталарнинг махсус сонлари биргаликда чиқарилаётганлиги — социалистик миллатларнинг интернационал ҳиссини ривожлантириш борасида олиб борилаётган тарбиявий ишларнинг барча ана шундай формалари халқимизнинг маънавий ҳаётида мустаҳкам традицион воқеа бўлиб қолмоқда.

Мамлакатимизнинг барча халқлари ўртасида миллий ҳамкорлик ва дўстликни ривожлантиришда, уларнинг иқтисодий ва маданий алоқаларини мустаҳкамлашда улуғ рус тилининг роли ғоят каттадир. Рус тили СССРдаги барча халқларнинг миллий алоқа ва ҳамкорлигининг умумий тили бўлиб қолди. Биринчи социалистик революция, биринчи социалистик жамият тили, Ленин тили бўлган улуғ рус тили Совет Иттифоқидаги социалистик миллатларни и г г и н а эмас, шу билан бирга, социалистик ҳамкорликдаги халқларнинг ҳам интернационал алоқа ва маданий тараққиётининг қудратли воситаси бўлиб қолди.

Мамлакатимиздаги ўзбек ва бошқа қардош халқларнинг иқтисодий ва маданий ҳаётда қўлга киритган муваффақиятлари Улуғ Октябрнинг, халқлар ленинча дўстлиги сиёсатининг самарасини яққол намойиш қилди.

Марксизм-ленинизмнинг ҳамиша барҳаёт идеяларига тинмай амал қилаётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси КПССнинг XX, XXI ва XXII съездларида коллектив бўлиб ишлаб чиқилган мустаҳкам бош йўлни қатъият билан оғишмай амалга ошира бориб, совет халқларини коммунизмнинг ғалабаси сари Ленин йўлидан комил ишонч билан олиб бормоқда.

Ғ. НАЖИМОВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

«ПАРТИЯ ТУРМУШИ»

Журналнинг 12-сони босмадан чиқди. «Хўжаликка партия раҳбарлиги» рубрикаси остида Ўзбекистон КП Андижон область комитетининг биринчи секретари А. Ҳайдаровнинг «Андижонликларнинг катта ғалабаси», Ўзбекистон КП Бухоро область комитетининг секретари П. Чекиннинг «Муваффақият ташкилотчиликка боғлиқ», Қарши ишлаб чиқариш бошқармаси паркомининг секретари И. Бузруковнинг «Қаршиликлар ваъдага вафо қилдилар», Хўжайли районидаги Охунбобоев номли колхоз партия ташкилотининг секретари Е. Ниёзимбетовнинг «Ягона мақсад йўлида», А. Кудиновнинг «Партия турмуши ленинча нормаларининг буюк кучи» сарлавҳали мақолалари босилган.

Булардан ташқари, «бошланғич партия ташкилотлари иш тажрибасидан», «Идеология иши ва ҳаёт» рубрикалари остида ҳам бир қанча ўқимишли материаллар босилган.

Шунингдек, журналнинг «Жанговар атеистик пропаганда учун», «Халқ контроли амалда», «Хат ва хабарлар», «Ҳикоялар, очерклар, лавҳалар» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материаллар бор.

ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР

БЕКЁБ НАСОС СТАНЦИЯСИ

Қорақалпоғистонда ўзлаштириладиган янги ерлар кўп. Уларнинг анчагина қисми Қўнғирот район территориясида. Шунинг учун ҳам бу ерда янги насос станцияси қуришга киришилди.

Бекёб насос станциясини тўла-тўкис фойдаланишга топшириш учун 7936 кубометр темир-бетон ётқизилиши, 1 миллион 200 кубометр тупроқ ишлари бажарилиши лозим. Бу чиндан ҳам жуда катта иш. Қурилиш ишларининг суръатини тезлаштиришда машина-механизмлардан фойдаланиш яхши натижалар бераётир. Қудратли экскаваторлар ва бошқа қурилиш ускуналари бинокорларнинг оғирини енгил қилмоқда.

«Кунгирадводстрой» қурилиш трестининг коллективи барча куч ва воситаларни ишга солиб, янги иншоотнинг тезроқ қурилиб битказилиши учун бас-ма-басига меҳнат қилмоқда. Бекёб насос станциясига «ОП-6-145» маркали электр насослардан 6 таси ўрнатилади. Натижада станция секундига 60 кубометр сув чиқара оладиган бўлади. Бу эса ўз навбатида Қўнғирот райони территориясидаги минглаб гектар бўз ерларни хўжалик оборотига киритиш имконини беради.

Ирригация иншоотини барпо этаётганлар ҳозирнинг ўзидаёқ анчагина ишларни бажариб қўйдилар. Станция бино қилинадиган жойда янги бетон узели қуриб битказилди.

Ер қазиш ишларида тўртта экскаватор банд. Михаил Суханов раҳбарлик қилаётган экскаваторчилар бригадасининг азаматлари айниқса яхши кўрсаткичларга эришаётирлар. Бульдозерчи Е. Фозилов, скреперчи Т. Матмуродов сингари механизаторлар кунда 2-2,5 норма иш бажариб, насос станциясининг муддатидан илгари фойдаланишга топширилиши учун курашмоқдалар.

Станцияда ишнинг икки сменада ташкил қилинганлиги тупроқ қазиб чиқариш, қурилиш ва монтаж ишлари топшириқларининг муваффақиятли бажарилишига имкон бермоқда. Ирригация иншоотини тиклаётганлар станцияни белгиланганидан аввал ишга тушириш учун ғайрат камарини маҳкам боғлаганлар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

УЙ БОШҚАРМАСИДА ЛЕКТОРИЙ

Фарғона шаҳрининг Фрунзе массивидаги уй-жой бошқармаси ва массивда яшайдиган аҳолининг ташаббуси билан Фрунзе кўчасидаги 20-ва 22-уйларда ота-оналар лекторийси ташкил этилди. Бу ишга оилалар ўртасида ишлаш комитетининг инструктори Раиса Александровна Хвостова раҳбарлик қилмоқда.

Ҳозир ота-оналар лекторийсида тажрибали педагоглар ва медицина ходимлари маиший ҳамда медицина тёмаларида лекция ўқишмоқда.

О. ҲАКИМОВ.

УЙЛАР НАСИЯГА ҚУРИБ БЕРИЛАДИ

Қандай ташкилот шундай уйлар қуриб бера олади, дерсиз. Уй-жой қурилиши кооперативларининг иш олиб бориш тартибига қараб шундай дейиш мумкин. Чунки бундай кооператив янги уй-жойга муҳтож бўлган кишилардан ташкил топади. Бу кишилар бўлажак квартираларининг 40 процент баҳосини тўлайдилар. Қолган олтмиш процентини эса квартирага кўчиб киргандан кейин 10-15 йил муддатда оз-оздан тўлаб борадилар.

Бундай уй қуриб олиш якка тартибда уй қуришдан афзал. Якка тартибда қурганда қурилиш материалларини ўзингиз топасиз, ўзингиз уста соласиз. дам олиш ўрнига уй қуриш учун отпуска оласиз. Бунинг устига водопровод ўтказишга, газ олишга яна овора бўласиз. Хуллас, бошингиз ташвишдан чиқмай қолади. Кооперативда эса уй учун 40 процент пулни тўлаш кифоя.

Кооператив тарзида уй-жой қуришга аҳд қилган гражданларга бирмунча имтиёзлар берилади: хусусан, агар давлат уйларида яшаётган оиланинг бир қисми кооператив тарзда уй-жой олмоқчи бўлса, оиланинг бошқа аъзолари давлат уйидан фойдалана бериши мумкин. Албатта, бу ҳолда ҳар бир киши учун белгиланган уй-жой майдони эътиборга олинади. Шунингдек, кооператив тарзда қурилган уй-жой олган гражданлар йилига уй қийматининг фақат ярим проценти миқдорида қўшимча ҳақ тўлайдилар.

Кооперативга қандай бирлашиш мумкин? Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларининг коммунал хўжалик бўлимларида, корхона, ташкилот ва муассасаларда шундай кооперативлар тузилиши мумкин. Кооператив ташкил этиш учун уй-жойга муҳтож бўлган камида 10 киши бирлашиши лозим. Сўнг улар меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларига мурожаат қилишлари керак.

Кооператив уй-жой қурилишини керакли қурилиш материаллари билан таъминлаш ўзгармайди, давлат қурилишларида қандай бўлса, шундай қолади. Давлат уй-жой қурилишини олиб бораётган ташкилотларнинг ўзи кооператив уйларни ҳам қураверади. Бошқача айтганда, кооператив уй-жой қурилишининг ҳамма ташвишларини давлат ўз устига олади, уйларнинг тез, сифатли битказилиши учун ҳаракат қилади.

Уй-жой қурилиши кооперативлари ёрдамида 1964—1965 йилларда республикамизда 160 минг квадрат метр уй-жой қуриш мўлжалланмоқда. Бунинг учун энг аввало кооперативларни кўпайтириш лозим. Ҳозир 7 шаҳарда 21 кооператив ташкил этилган бўлиб, унга 3200 киши бирлашган. Бу йил Тошкент шаҳрининг ўзида 8 та уй-жой қурилиши кооперативлари ташкил этилди. Лекин қурилишнинг қудратли ишлаб чиқариш базасига ва 1 миллиондан ортиқ аҳолига эга бўлган Тошкентда бу ҳали кам. Кўплаб кооперативлар ташкил этиш учун пойтахтимизда ҳамма имкониятлар бор.

Уй-жой қурилиши кооперативларининг ишини яхшилашда Тошкент шаҳар ижроия комитети капитал қурилиш бошқармаси ва Чирчиқ шаҳар ижроия комитети капитал қурилиш бўлими ибратли иш бошлаб берди. Улар кооператив уйлар қуришда заказчи вазифасини ўтамоқдалар. Кооператив уйлар қурилиши учун тегишли ер участкалари ажратиш, лойиҳа-смета ҳужжатлар билан қурилиш ташкилотини таъминлаш, қурилишнинг боришини контроль қилиш масалалари билан шуғулланаётирлар.

Кооператив қурилишнинг истиқболи порлоқ. Лекин унинг йўлидаги баъзи тўсиқларни ҳозирдаёқ олиб ташлашга тўғри келади. Шунингдек, аҳоли кооператив қурилишининг моҳиятига тушуниб олиши лозим. Шунда улар кооперативларга кўплаб кира бошлайдилар.

М. ОРТИҚОВ,
Тошкент Халқ хўжалиги институтининг старший ўқитувчиси.

26 ДЕКАБРЬ, 1964 ЙИЛ
№ 298 (12.952).

Миришкорлар

«Намуна» колхозининг аъзолари ҳақида гап борганда: «Отасига балли буларнинг, асл деҳқон ишини қилишади, ҳар йили ҳам ўз сўзларининг устидан чиқишади» деган сўзларни эшитасиз.

Бу илғор колхоз эришаётган улкан ютуқлар билан танишсангиз, унинг меҳнатсевар ва миришкор кишилари билан суҳбатлашсангиз, бу гапларнинг тўғрилигига ишонч ҳосил қиласиз.

Колхознинг азамат пахтакорлари ҳар йилгидек бу йил ҳам катта ғалабани қўлга киритдилар. Пахта тайёрлаш плани 14 ноябрдаёқ адо этилди. Давлат омборларига 3540 тоннадан зиёд ингичка толали пахта топширилиб, план 110,4 процент бажарилди.

Биз колхоз раиси Ҳожи ака Самижонов билан биргаликда колхоз далаларини айландик. Ҳамма ерда меҳнат жўш урмоқда. Ғўзапоядан тозаланаётган пайкалларга тракторлар тушиб, ер пешма-пеш шудгор қилиняпти.

Раис аҳён-аҳёнда ерга энгашиб, тупроқдан бир сиқим олиб, кафтида сиқиб кўрар ва сўнг уни яна шудгорга улоқтирар, кафтларини бир-бирига ишқалаб, йўлида давом этарди. Унинг чеҳрасидан йилнинг муваффақиятли якунланганлигидан мамнун эканлигини сезиб олиш қийин эмас эди.

Агротехника қоидаларига қатъий амал қилинган ҳолда, чигит барча ерларга ўз вақтида сифатли экилди. Ерни ҳайдашдан олдин гектар бошига 250-300 килограммдан суперфосфат солинди. Бундан ташқари, ҳар гектар ерга 10-12 тоннадан маҳаллий ўғит сепилди.

Ғўзани суғориш, чопиқ қилиш, чеканка ва бошқа ғўза парвариши ишлари ҳам юксак даражада, уюшқоқлик билан ўтказилди. Баҳордаги қийинчиликларни айтмайсизми? Айрим жойларда чигитни қайтадан экишга, катта майдонларда қатқалоқни юмшатишга тўғри келди. Хуллас, колхоз аъзолари бир ёқадан бош чиқариб ва мардонавор меҳнат қилиб, табиатнинг барча инжиқликларини енгдилар, пахтадан ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан мўл ҳосил етиштирдилар.

Колхозда илғор бригадалар билан бир қаторда қолоқ бригадалар ҳам бор. Бу йил қилинган энг катта ишлардан бири — ана шу қолоқ бригадаларнинг ишини тубдан яхшилаш, уларни ҳам илғорлар даражасига кўтариш бўлди. Бунинг учун махсус графиклар тузилди, бир қатор муҳим тадбирлар белгиланди. Колхоздаги барча коммунистлар ҳамда комсомол-ёшлар биринчи галда ана шу вазифани бажаришга сафарбар қилинди. Чунки, умуман колхоз бўйича кўрсаткичларнинг юқори бўлиши қолоқ бригадалар ишининг яхшиланишига, уларнинг ўз қаддини ростлаб олишига кўп жиҳатдан боғлиқ эди.

Шу жиҳатдан Усмон Луқмонов бошлиқ бригаданинг фаолияти диққатга сазовордир. Бу бригада илгарилари пахта тайёрлаш планини муттасил бажармай келарди. Бригада аъзолари бу йил ҳам уялиб қолмаслик учун астойдил ҳаракат қилдилар. Колхоз кексалари, тажрибали пахтакорлар уларга қимматли маслаҳатлар бердилар, бригададаги ҳар бир иш устидан кўз-қулоқ бўлиб турдилар. Экиш-тикиш ва ғўза парваришида ҳар йили йўл қўйилган хато ва камчиликларнинг такрорланишига хотима берилди.

— Ер тўйса, эл тўяди, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ Луқмонов. — Ерни яхшилаб тўйдириб, кузги шудгорнинг сифатига алоҳида аҳамият бериш лозимлигини тушундик. Бултур экин майдонлари ғўзапоядан тозаланиши биланоқ дарҳол шўр ювиш, захни қочириш, минерал ва маҳаллий ўғитлардан самарали фойдаланиш ишларини кучайтириб юбордик. Йил бошидан қилинган пухта ҳаракат кузга келиб яхши натижа берди.

Бригаданинг бу йилги муваффақиятлари чакки эмас. 70 гектар пахта майдонининг гектаридан 22 центнердан ортиқ ҳосил олинди. Пландан ташқари 20 тоннага яқин «оқ олтин» топширилди. Бригада илғорлар сафидан мустаҳкам ўрин олди.

Раис колхозда амалга оширилган бошқа қатор тадбирлар ҳақида ҳам мароқ билан сўзлаб берди, пахта тайёрлаш планини 120-150 процентга етказган Эшонқул Раҳмонов, Одил Алихонов, Хуррам Маматов, Қодир Мирзаев, Ҳусан Йўлдошев ва Мирҳабиб Ҳамидов ўртоқлар бошлиқ бригадаларни айниқса мақтаб гапирди.

Бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан ҳам бу йил мўл ҳосил олинди. Жумладан, дон тайёрлаш плани 379,5 процент, картошка етиштириш—105 процент, сабзавот — 100,2 процент, қовун-тарвуз — 138 процент, мева етиштириш плани 193 процент бажарилди. Гўшт, сут, тухум, жун, қоракўл тери, пилла ва бошқа маҳсулотлар тайёрлашда ҳам жиддий ютуқлар қўлга киритилди.

Кўптармоқли бу хўжалик эришган муваффақиятлар чиндан ҳам қувончлидир. Бунда колхоз партия ташкилоти томонидан олиб борилган оммавий-сиёсий, ташкилий ҳамда тарбиявий ишлар муҳим роль ўйнади. Партия ташкилотининг (секретари ўртоқ Чориев) раҳбарлигида хўжалик ишлари намунали йўлга қўйилди, колхозчилар ўртасида олиб бориладиган тарбиявий ишларга ҳар қачонгидан ҳам кўп эътибор берилди. Агитпунктларнинг фаолияти кучайтирилди. Колхозчилар учун бригадаларда турли мавзуларда лекция ва суҳбатлар уюштириш, кинофильмлар кўрсатиш йўлга қўйилди. Сиёсий-тарбиявий ишларни олиб боришда колхоз радиоузелидан ҳам кенг фойдаланилмоқда.

Хўжаликка ишнинг кўзини билиб, моҳирлик билан раҳбарлик қилиш натижасида колхоз экономикаси тобора мустаҳкамланиб бормоқда ва даромад йил сайин кўпаймоқда. Колхоз аъзоларининг ишлаб чиқаришдан моддий манфаатдорлигини кучайтиришга алоҳида эътибор билан қаралапти.

...Колхознинг шудгор қилинган текис далаларига боққан сайин ҳавасингиз келади. Бу хўжаликда одамларнинг абжирлиги, меҳнатсеварлиги айниқса кўзга ташланади. Тупроқдан олтин яратаётган азаматлар, чинакам миришкорлар деб шуларни айтса бўлади.

А. АКБАРОВ,
Т. РАСУЛОВ.
Сурхондарё область, Термиз райони.

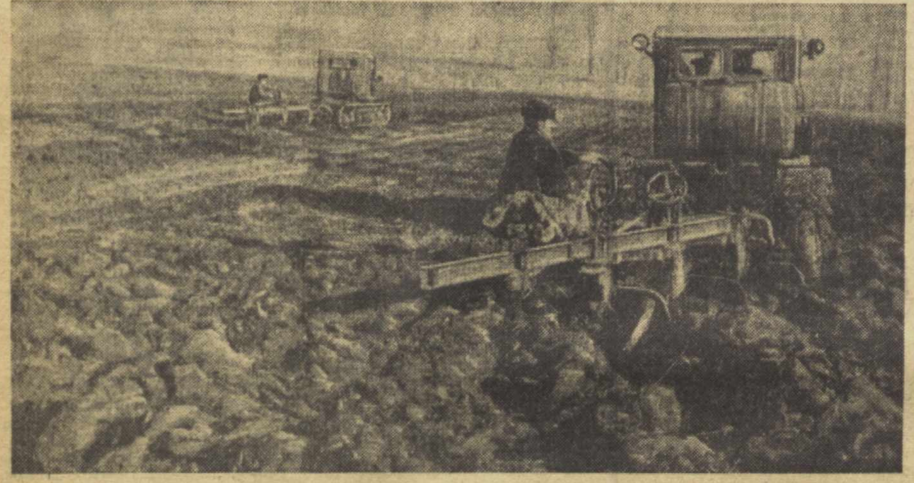

ЎРТА Чирчиқ райониданги «Ленин йўли» колхозининг механизаторлари шудгорлаш суръатини тобора тезлаштиряптилар. Суратда: колхоз даласида ер ҳайдаш пайти.

М. Шевелёв фотоси.

ЖАМОАТ МУЛКИ—МУҚАДДАС

Колхоз ва совхозларнинг мулки ҳамда маблағларини сақлаш — муҳим вазифа. Уни талон-торож қилиш жиноят. Шу сабабли совет кишилари давлат ва жамоат мулки ҳамда маблағларини ўз мулкларидек эҳтиёт қилиб асрайдилар.

Бироқ айрим шахслар халқ бойлигини ҳар хил йўллар билан талон-торож қилишга уринадиларки, бунга асло тоқат қилиб бўлмайди. Уларга қарши аёвсиз кураш олиб бориш барча колхозчилар ва совхоз ишчилари, хўжалик раҳбарлари, ишлаб чиқариш бошқармаларининг асосий бурчидир. Аммо баъзи жойларда жамоат мулки ва маблағининг талон-торож қилинишига йўл қўйилмоқда.

Сирдарё области хўжаликларида шундай аҳвол содир бўлмоқда. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаси, ишлаб чиқариш бошқармалари контролликни бўшаштириб юборганлар. Бошқармаларнинг ревизорлари колхоз ва совхозларнинг молия-хўжалик фаолиятини белгиланган тартиб бўйича ҳужжатлар асосида ревизия қилмаяптилар. Шу йилнинг 1 октябригача мавжуд 64 колхоз ва 27 совхоздан фақат 29 колхоз ва 5 совхоздагина ревизия ўтказилган.

Фориш ва Киров бошқармаларининг хўжаликларида эса бу иш бутунлай ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Бу йил Фориш бошқармасидаги мавжуд 5 та совхознинг биронтасида ҳам ревизия ўтказилмаган. «Қизилқум» ва «Чимқўрғон» совхозларида сўнгги ревизия бундан 5 йил муқаддам, яъни 1959 йилнинг апрель ойида ўтказилган эди. Шундан буён ана шу совхозларнинг молия-хўжалик фаолияти бирор марта ҳам текшириб кўрилмаган. Киров бошқармасининг айрим хўжаликларида ҳам худди шундай ҳолни кўриш мумкин.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг раҳбарлари (бош бухгалтери ўртоқ Вознесенский) бунга ревизор кадрларнинг етишмаслигини баҳона қилади. Натижада хўжаликларда растрата ва камоматлар ошиб боряпти.

Айрим хўжаликларда илгари аниқланган растрата ва камоматларни ундириш чоралари кўрилмаяпти. Область колхоз ва совхозларида 1964 йилнинг бошида 681,5 минг сўм ундирилмаган растрата ва камомат бўлган бўлса, бу сумма шу йилнинг октябрь ойига келиб 714 минг сўмга етган. Ўтган йили растратачилардан 519,5 минг сўм ундирилган бўлса, бу йил атиги 93 минг сўм ундирилган, холос.

Колхозлардаги тафтиш комиссиялари жуда қониқарсиз ишлаяпти. Улар қишлоқ хўжалик артели Уставига мувофиқ колхозларнинг молия-хўжалик фаолиятини бир йилда 4 марта ҳужжатлар асосида ревизия қилиб кўришлари зарур. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасининг маълумотларига кўра 1963 йили колхозларнинг тафтиш комиссиялари 255 ўрнига 196 марта, 1964 йилнинг биринчи ярмида эса 118 ўрнига 90 марта ревизия ўтказганлар. Лекин бу ҳужжатлар асосида ўтказилган ҳақиқий ревизиялар тўғрисидаги маълумотлар бўлмай, балки тафтиш комиссиялари томонидан ўтказилган айрим текширишлар, бир моддий жавобгар кишидан ишни иккинчи бир кишига олиб бериш ҳамда инвентаризация ўтказиш, қолдиқларни аниқлаш вақтида тузилган актлар ҳақидаги маълумотлардир.

Гулистон бошқармасидаги Н[...] воий номли, «Октябрь», «Красна[...] заря», Сирдарё бошқармасида[...] Свердлов номли ва «Ўзбекистон[...] колхозларининг бирортасида ҳа[...] бевосита тафтиш комиссиялар[...] ҳужжатлар асосида ўтказган р[...] визия актлари йўқ. Бундан шу[...] дай хулоса келиб чиқадики, кў[...] чилик хўжаликларда тафтиш к[...] миссиялари ўз вазифаларини ҳ[...] ли яхши тушуниб олмаганла[...] Бошқармалар эса бу муҳим иш[...] эътиборсизлик билан қарамоқд[...] лар.

Тафтиш комиссиялари колхо[...] ларнинг молия-хўжалик фаолият[...] ни ҳужжатлар асосида чуқур р[...] визия қилиш ўрнига, колхоз пра[...] лениеларининг топшириқларин[...] бажариш билан овора бўляптилар[...]

Баъзи ишлаб чиқариш бошқа[...] маларининг раҳбарлари колхо[...] ларнинг молия-хўжалик фаолият[...] устидан етарли контроллик қи[...] маётирлар. Улар асосан колхо[...] ларда олиб борилаётган ташкилий[...] хўжалик ишларининг формаси[...] эътибор бериб, унинг мазмунин[...] эсдан чиқариб қўймоқдалар. М[...] салан, Сирдарё бошқармаси[...] (бошлиғи Миркурбонов ва бо[...] бухгалтери Сулаймонов ўртоқлар[...] 1964 йилнинг ўтган ойлари дав[...] мида ўтказилган ревизияларни[...] натижаси бир йўла бошқарма С[...] ветининг 3 сентябрда ўтказилга[...] мажлисида кўрилган. Ревизия н[...] тижалари тўғрисида қабул қили[...] ган қарордан бу масала фақат ра[...] мият учунгина кўрилганлиги яққ[...] сезилиб турибди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлар[...] етиштириш ва тайёрлаш облас[...] бошқармаси ҳамда ишлаб чиқа[...] риш бошқармаларининг раҳбарл[...] ри колхоз ва совхозларнинг моли[...] хўжалик фаолияти устидан ко[...] троллик қилиш соҳасидаги ма[...] жуд камчиликларни тездан туг[...] тиш чораларини кўришлари за[...] рур.

А. ИСОҚОВ.
республика партия-давлат ко[...] троли комитетининг штатс[...] инспектори.

ШАХСАН ЎРНАК КЎРСАТИБ

(ХАТЛАРГА ОБЗОР).

Республикамизнинг қайси колхоз ёки совхозига борманг, у ерда ишлаб чиқариш коллективларига бошчилик қилаётган, меҳнатда шижоат ва шахсан ўрнак кўрсатиб ишлаётган коммунистларни учратасиз. Коммунистнинг шахсий ўрнаги! Бу кишиларни янада яхшироқ ишлашга, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда ташаббус кўрсатишга отлантирадиган бебаҳо кучдир. Дарҳақиқат, коммунистнинг фақат сўз билангина эмас, балки ўзининг меҳнатдаги жасорати, жамият ишига сидқидилдан ва ижодий муносабатда бўлиши ғоят катта аҳамиятга эга.

Редакциямизга коммунистлар нинг авангардлик роли, шахсий ўрнак кучи ҳақида ҳикоя қилувчи кўплаб хат-хабарлар келяпти. Уларнинг авторлари қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган ижодкор коммунистлар ҳақида, уларнинг кишиларни қойил қолдирувчи ибратли ишлари ҳақида самимият билан ёзмоқдалар. «Султонали Ҳусановни Ленинград районидаги «Пахтакор» колхози аъзолари жуда ҳурмат қиладилар. Чунки у шахсий ҳаётда ҳам, меҳнатда ҳам ҳамқишлоқларига яхши ўрнак кўрсатяпти. Колхозда қандайин оғир иш чиқса, у шу ерда ҳозир-у, нозир. Ҳусанов кишиларга яхши насиҳат бериб қолмасдан, енг шимариб ўзи ишга аралашиб кетаверади...» — деб ёзади фарғоналик мухбиримиз К. Турсунов.

Андижон бошқармасидаги «Коммуна» колхози партия комитетининг секретари ўртоқ Қ. Маҳкамов ҳам ўзи ишлаётган қишлоқ хўжалик артели коммунистларининг ибратли ишлари тўғрисида ғурурланиб ёзибди. «Колхозимиз аъзоларининг хўжаликнинг барча соҳаларида эришган ютуқлари ҳақида ўйларканман, — ёзади у, — кўз олдимда ҳамма ишга бош қўшаётган, коллективга етакчилик қилиб, ўзларининг шахсий ўрнаги билан кишиларни яхши-яхши ишга бошлаётган коммунистларимиз пайдо бўлади. Қишлоқдагилар уларни муҳаббат билан «колхозимиз юлдузлари», «коллективнинг жонидили» деб атайдилар. Чунончи, Раҳим Қодиров, Ҳайдарали Қурбонов, Ёқубжон Юсупов, Эътиборхон Муродова, Турсунбой Хўжамов ва Абдухолиқ Холматов каби коммунистлар бошчилик қилган бригадалар «оқ олтин»дан юқори ҳосил олишда, унинг таннархини арзонлаштиришда ғоят катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Ҳозир бу бригада аъзолари келаси йил ҳосили учун пухта замин яратаётирлар. Уларда далаларга маҳаллий ўғитлар кўплаб ташиб чиқарилмоқда. Ариқ-зовурларни тозалаш ишлари ҳам туталланай деб қолди».

Ромитан район партия комитетининг ходими ўртоқ Т. Жумаев район хўжаликларидаги ажойиб коммунистларнинг ташкилотчилик ва кишиларни тарбиялаш борасида олиб бораётган ишлари тўғрисида самимият билан ёзган. У, айниқса Гагарин номли колхознинг ташаббускор коммунистлари ҳақида жуда яхши гапларни айтибди. Чунончи, колхоз агрономи коммунист Сафо Исҳоқовнинг ҳар жиҳатдан колхозчиларга ўрнак бўлаётгани, кишиларга фойдали маслаҳатлари, мулоҳазалари билан ҳаётда ўз ўрнини танлаб олишда ёрдам бераётгани алоҳида таъкидланган.

Редакциямизга коммунистларнинг, хўжаликлар партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва тарбиявий ишлари ҳақида келаётган хатлар орасида У. Сатторов, Э. Ғуломов, У. Исматов, Б. Рўзиев, Х. Шихов, А. Усмонов, Р. Гадоймуродов, Р. Қурбонов, Г. Латипов, Ж. Турдиев (Бухоро области), Х. Тўхтасинова, Х. Сотиболдиев (Фарғона области), Б. Юсупов (Қорақалпоғистон АССР), Қ. Сотиболдиев, И. Пейсенов, С. Остонақулов (Тошкент области), А. Қурашов, Н. Эшпўлатов (Сирдарё области), А. Холиқов (Қашқадарё), Б. Мусулмонов (Самарқанд области) ўртоқларнинг хат-хабарлари ҳам диққатга сазовордир. Уларда давримизнинг ақл-идроки бўлган Коммунистик партиянинг оддий солдатлари-коммунистлар ҳақида оддий сўзлар билан, лекин самимий тарзда ҳикоя қилинади.

ЭКИШ ҚИЗҒИН

Лалмикор ерларнинг меҳнаткашлари яқинлашиб қолган янги йилни дала ишларини давом эттириш билан кутиб олмоқдалар. Ҳозирги декабрь кунларида республиканинг турли районларидаги даштларда ҳайдов агрегатларини ҳам, экиш агрегатларини ҳам кўриш мумкин.

Деҳқонлар кузги дон экинларини экиш учун бир миллион гектар ер ҳайдаб, шу майдоннинг қарийб 900 минг гектарига уруғ экдилар. Кузги экиш плани саксон процентдан ошириб бажарилди.

Йирик ғаллакор областлар орасида Сирдарё области олдинда бормоқда. Андижон, Фарғона ва Бухоро областлари кузги дон экиш планини ошириб бажардилар. Кўкламгача экилган дон энг кўп ҳосил беради. Ўзбекистон ғаллакорлари рекордли ҳосил йиғиштириб олган бу йил тажрибаси буни яққол кўрсатди. (ЎзТАГ).

15 МИЛЛИОН ТУП ТУТ КЎЧАТИ

Ўзбекистон пиллачилари тут кўчатлари ўтқазиш йиллик планини бажариб қўйдилар. Улар ирригация каналлари ва йўл ёқаларига, пахта далалари теварагига 15 миллион тупдан кўпроқ икки яшар кўчат экдилар.

2.680 гектардан кўпроқ майдонда янги тутзорлар барпо этилди. Москва ва Андижон районларидаги колхозларда бу йил кенг майдонларга тут кўчатлари ўтқазилди. Андижон областида яқинда ташкил топган Хўжаобод тутчилик совхози хўжаликларга тут кўчатлари етказиб бермоқда.

Тутнинг самарқандлик селекционерлар яратган янги перспектив «Иртишар» нави ҳаётга йўлланма олди. Бу нав тут дарахтлар кўплаб барг беради. Самарқанд областидаги кўпгина колхозлар ана шу нав тут кўчатларини ўтқазмоқдалар.

Республика пиллачилари барпо этган бу янги тут кўчатзорлари келгуси йили ипак қуртини боқиш учун озуқани бир неча минг тонна кўпайтириб, қимматли хом ашёни кўпроқ етиштириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

1964 ЙИЛ ТУҲФАЛАРИ

Газеталар, радио, телевидение турмушимизда рўй бераётган янги воқеалар тўғрисида, мамлакатнинг халқ хўжалиги ва маданиятида содир бўлаётган гигант ўзгаришлар ҳақида ҳар куни совет кишиларига кўплаб хабарлар келтириб турибди. Утаётган йил солномаси саҳифаларидан баъзи рақамлар ва фактларни эслатиб ўтамиз:

* * *

В. И. Ленин номидаги 361 километрли Волга—Балтика сув йўли ишга туширилди.

* * *

Яна бир пассажирлар ташувчи реактив лайнер — «ТУ-134» самолёти яратилди.

* * *

Москва—Катовице—Прага—Берлин халқаро кабель магистрали ишга туширилди. Бу мураккаб инженерлик иншооти телефон-телеграф алоқасини, шунингдек СССР, Польша, Чехословакия ва Германия Демократик Республикаси ўртасида телевизион ва радиоэшиттириш программаларини алмашишни анча кенгайтириш имконини беради.

* * *

Астроном Анатолий Бахарев янги комета топди.

* * *

Дунёда энг йирик Туймази—Иркутск нефть қувури ишга туширилди. Нефть қувурининг узунлиги қарийб тўрт минг километрдир.

* * *

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг ядро физикаси институтида янги установка яратилди. Бу установканинг магнит системасида 100 миллион градусдан ортиқ температурали плазма ҳосил қилинди.

* * *

Дунёда энг қудратли Бухоро—Урал газ қувурининг биринчи навбати қуриб битказилди.

* * *

Балтика кемасозлик заводи ходимлари 62 минг тонна ҳажмдаги «Братислава» йирик тоннажли океан танкерини сувга туширдилар.

* * *

Апшерон ярим ороли билан Жила ороли ўртасида денгиз орқали мамлакатда биринчи газ қувури ўтказилди.

* * *

И. В. Курчатов номидаги Белоярск атом электростанцияси «Свердловэнерго» энергосистемасига электр токи бера бошлади.

* * *

СССР, Польша Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Чехословакия Социалистик Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси ишчилари, техниклари, инженерлари меҳнати билан юзага келган нодир иншоот — «Дўстлик» нефть қувури системасининг барча участкалари ишга туширилди.

* * *

Уч орол яйловида, Олмаотадан 600 километр ғарбда пармаланаётган қудуқдан кучли табиий газ фонтани отилиб чиқди. Қозоғистон жанубида биринчи марта зангори ёнилғи топилди. 1964 йилда мамлакатда 150 дан ортиқ нефть, газ, қора ва рангли ҳамда нодир металлар, олтин, олмос, маъданмас қазилмалар кони топилди.

* * *

Ядро тадқиқотлари бирлашган институтининг ядро реакциялари лабораториясида янги химиявий элемент топилди. Бу элемент Менделеев жадвалининг 104-катагини тўлдирди.

* * *

Дунёда энг юқори кучланишли ўзгармас ток берувчи Волгоград—Донбасс электр линияси қурилди.

Ҳар тўғрида бир шингил

Ўзбекистон ССР Социал-таъминот министрлигида область, шаҳар ва район социал-таъминоти бўлим мудирлари, бош бухгалтерлари ҳамда инспекторларининг семинари бўлиб ўтди. Семинарда «Колхоз аъзоларига пенсия ва нафақалар бериш ҳақидаги Қонунни амалга оширишда социал-таъминот органларининг вазифалари ҳақида» республика Социал таъминот министри В. С. Содиқова доклад қилди.

Р. МАТҚОСИМОВ

●

Самарқанд область, Каттақўрғон шаҳридаги Карл Маркс номли маҳаллада турли темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказилиб турилади. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи Иззатулла Раҳматов «Химия дин мўъжизаларини фош қилади», врач Иззатулла Улуғбеков «Ревматизм ва унга қарши кураш», шаҳарнинг кекса ўқитувчиларидан Бобоёр Ҳамдамов «Шарқ ёзувчилари дин ҳақида» деган темаларда ўқиган лекциялари ғоят мароқли ўтди.

А. ФОЗИЛОВ.

●

Содиқ Сафоев Тошкентдаги бош алоқа бўлимида бир неча йилдан буён экспедитор бўлиб ишлайди. У ўз ҳалол меҳнати билан коллектив ҳамда меҳнаткашлар ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Яқинда республика Алоқа министрлиги уни «Социалистик мусобақа аълочиси» значоги билан мукофотлади.

И. УСМОНОВ.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

ЭПИДЕРМОФИТИЯ КАСАЛЛИГИ

Эпидермофития юқумли тери касаллиги ҳисобланади. Бу касаллик асосан иссиқ иқлимли мамлакатларда тарқалган бўлиб, жумладан Ўрта Осиёда, шунингдек Ўзбекистонда ҳам учрайди. Касалликнинг номи грекча эпидермис — терининг устки қавати ва фитон-ўсимлик, замбуруғли деган икки сўздан келиб чиққан.

Эпидермофития билан асосан катта ёшдаги одамлар касалланади. Болаларда камроқ, эркакларда эса хотин-қизларга нисбатан кўпроқ учрайди. Бунда кўпроқ оёқ ости, панжалар ораси зарарланади.

Касаллик терининг бир оз қизариб қипиқланиши билан бошланади. Эпидермофитияни қўзғатувчи замбуруғлар — эпидермофитонлар терига тушгандан сўнг унинг шох қаватида ўсади, кўпаяди. Бунинг натижасида шох қават бир оз қалинлашади ва майда-майда пўстлоқ ташлайди. Касалликнинг бу даври қипиқланиш даври деб аталади. Кейинроқ шохланиш гиперкератотик шаклга айланиши мумкин. Кўп беморларда касаллик аломати фақат битта бармоқ орасида бўлади. Бунда терининг юзаси бичилади, касаллик оғриқсиз ёки бир оз қичишиш билан бошланади. Шунинг учун беморлар ўзларининг касалликларига етарли эътибор бермайдилар. Бунинг натижасида эпидермофитияни бошқаларга тарқатиб юборадилар. Айрим беморларда аввало бармоқлар ораси қизаради, кейинроқ майда пуфакчалар ҳосил бўлади.

Бу пуфакчалар оёқ ости терисида ва оёқ бармоқларида вужудга келиши ҳам мумкин. Бир оз вақтдан кейин пуфакчалар ёрилиб, сувланувчи эрозиялар пайдо бўлади. Улар тезликда қора қўтир билан қопланади. Айрим ҳолларда эса пуфакчалар ёрилмай, турган жойларида қурийди ва йўқолиб кетади.

Пуфакчали эпидермофитияда терининг зарарланган жойи атрофидаги бош қисмидан кескин ажралиб туради. Баъзан пуфакчалар бир жойда йўқолиб, иккинчи жойда янгилари пайдо бўлади, шундай қилиб касаллик вақтида даволанмаса ойлаб ва йиллаб давом этиши мумкин.

Эпидермофития билан тирноқлар камроқ зарарланади. Эпидермофития кўпинча 2- ва 5-бармоқ тирноқларини зарарлайди. Тирноқнинг учида ёки унинг ёнида дастлаб сарғиш доғ кўринади. Сўнг у аста-секин катталашиб, қорамтир ёки жигар рангдаги йўлчалар ҳосил бўлади ва тирноқнинг кўп қисмини эгаллайди.

Тирноқлар эпидермофития билан зарарланганда аввал қалинлашади, кейин қават-қават бўлиб юпқалашиб, синa бошлайди, бунинг натижасида текислиги йўқолиб, ғадир-будир бўлиб қолади. Тирноқ остида кўпинча шох моддалари йиғилиб, тирноқни юқорига кўтара бошлайди ва тирноқнинг бир қисми турган жойидан кўча бошлайди. Тирноқларнинг эпидермофития билан зарарланиши оғриқсиз давом этади.

Эпидермофитияни даволашда ҳар бир касалнинг ўзига хос хусусиятларини ва зарарланишнинг даражасини ҳамда зарарланган қисмининг ҳолатини ҳисобга олиш лозим. Эпидермофития ҳар кимда ҳар хил давом этиши ва қайталаниб туриши билан характерланади. Шунинг учун касалликни даволашда врач ва бемор тоқатли бўлиши керак. Касал даволанишга ўз вақтида келиб туриши ва врач буюрган ҳамма дориларни қабул қилиши, врач эса беморни бутунлай тузалиб кетгунича даволашни тўхтатмаслиги керак. Касаллик тузалгандан сўнг профилактик чораларни кўриш лозим.

Эпидермофития билан оғриганлар врачнинг ҳамма буюрганларини бажариши, маълум режимни сақлаши, айниқса индивидуал гигиена қоидаларига риоя қилиши, чармдан тикилган енгил оёқ кийими кийиши, камроқ юриши керак. Баъзи касаллар мутахассис врачларга мурожаат қилмай, ўзларича турли дори-дармон қиладилар. Бунинг натижасида улар қўшимча касалликларнинг келиб чиқишига ҳам сабабчи бўладилар, ёки оила аъзоларига ҳам касал юқтирадилар.

Оёқда қизариш, қичишиш, қипиқланиш, пуфакчалар ва тирноқда ўзгариш пайдо бўлиши биланоқ дарҳол мутахассис врач дерматологга мурожаат қилиш лозим. Ана шунда бемор тез тузалади ва унинг касали бошқаларга ҳам юқмайди.

У. МИРАҲМЕДОВ,
доцент.

КЎМИР ИСИДАН САҚЛАНИНГ

Олтин куз ўз ўрнини кумуш қишга бўшатиб берди. Хонадонларимизнинг аксарият кўпчилиги тошкўмир билан иситилади. Шу кунларда баъзи хонадонларда тошкўмир иси тегиб, саломатликка зарар тегиш ҳоллари учрамоқда.

Заҳарловчи ис гази — карбон оксиди кўмирнинг тўла ёниб бўлмаган маҳсулидир. Бу газ рангсиз, ҳидсиз бўлади. У организмга кирганда нерв, қон томири ва модда алмашиш системаларига қаттиқ таъсир қилади. Бўғувчи газ нафас йўлларидан организмга ўтганда айрим бир жойни эмас, балки бутун организмни заҳарлайди. Бу газ билан заҳарланишни халқ орасида «ис тегиш» деб аталади.

Карбон оксиди ҳаво билан нафас йўллари орқали қонга ўтиб, унда гемоглобин билан қўшилади ва қондан кислородни сиқиб чиқаради. Натижада организмда кислород етишмайди, киши бўғилади. Карбон оксиди организмда эримайди, шунинг учун ўзгармаган ҳолда қолади. Организмнинг хусусиятларига қараб, карбон оксидидан заҳарланиш ҳар турли бўлади. Газ билан заҳарланиш катталарга нисбатан болаларда оғирроқ ўтади.

Ис теккан киши заҳарланишнинг биринчи даврида кўпинча бош оғришдан, қулоқнинг шанғиллашидан ва бош айланишидан шикоят қилади. Уларда кўнгил айнаш, юрак уриши ва кўкракда оғриқ пайдо бўлиш ҳоллари ҳам рўй беради. Заҳарланган беморнинг томир уриши, нафас олиши пасаяди. У ҳатто бир неча соат ўзини билмай қолади.

Аввало ис тегишдан сақланиш керак. Бордию, газ кишига таъсир этган бўлса у ҳолда беморни дарҳол уйдан очиқ ҳавога олиб чиқиш зарур. Уйнинг деразa ва эшикларини тезда очиш керак.

Касалнинг оёқ-қўлларига грелка қўйилса ёки иссиқ ванна қабул қилинса, унинг аҳволи анча енгиллашади. Ис теккан кишига нашатир ҳидлатиб, аччиқ чой ичириш ҳам яхши ёрдам беради. Ис тегишнинг оғир ёки енгил формада ўтишидан қатъи назар, дарҳол врачга мурожаат этиш керак. Акс ҳолда заҳарланган ўпканинг йиринглаши, ўпкадан қон оқиши ёки асаб ва палаж каби касалликлар бошланиши мумкин.

У. ЁҚУБОВА,
Тошкент Давлат медицина институти гигиена кафедрасининг ўқитувчиси.

САНЪАТИМИЗ ЮЛДУЗЛАРИ

БАХТЛИ ЗАМОН КУЙЧИСИ

Бастакор ҳақида қалам юритишдан олдин узоқ ўйга толдим. Бунинг боиси бор. Уни танийман. Ширин суҳбатларидан кўплар қатори баҳраманд бўлганман. Санъат соҳасидаги хизматларини яхши биламан. Куйларига ошиқман. Шундай бўлгач, қайси хислатини таърифлай? Инсонлик фазилатлари тўғрисида фикр юритайми, бастакорлигини куйлайми? Ўйлай-ўйлай шундай қарорга келдим: яхшиси, унинг ҳаёт лавҳасидан бир шингил келтираман, сўнгра, ақл-заковат билан яратган, музика маданиятимиз фондига ёқутдек жило бераётган лирикаси ҳақида фикр юритаман. Бу ҳурматли газетхонларга ҳам, музика шинавандаларига ҳам мақбул бўлса керак, деган умидда қалам тебратдим.

Бахтли замон куйчиси деб аталган Фахриддин Содиқов мазмундор ҳаёт ва катта ижод йўлини босиб ўтди. Бадиий тўгарак ҳаваскорлигидан санъат арбоби даражасига кўтарилди.

1929 йил. Куз фасли. Пойтахт театрларида халқ талантлари кўриги давом этарди. Саҳнага ўрта бўйли, чеҳрасида табассум чечак отган, хушбичим йигит чиқди. У миллий музика асбоби — чангни «сайратган»да томошабинлар олдин ўйланди, сўнгра ҳаяжонланди ва ниҳоят гулдурос қарсак янгради. Бу — Фахриддин Содиқов эди. Олқиш унинг ижрочилик маҳоратига берилган илк баҳо эди.

Шу куни Тошкентнинг музика аъёнларидан бўлмиш Нуъмон қори Мўминов ёш чангчини ўз ҳузурига таклиф этиб, устозлик қўлини чўзди. Кейинчалик у кекса халқ ҳофизлари Шораҳим Шоумаров, Абдусоат дуторчилардан таълим олди. Ўзининг булоқдек қайнаётган ижоди, ёқимли куйлари билан эл-юртга танилган чангчи 1931 йилда Свердлов номидаги музикали театр созандалигига қабул қилинди. Шундан буён у музика саҳнасидан муносиб ўрин олиб, ўзбек санъатини шарафлаб келяпти.

Санъаткорларимизнинг яхши одатларидан бири таълим берган устозини, таълим олган шогирдини асло унутмайди, доим ҳурматлайди. Фахриддин акага юксак унвон берилган куни уни табриклагани бордим. Шунда у устозларидан Ўзбекистон ССР халқ артистлари Тўхтасин Жалилов, Юнус Ражабийнинг номини ҳурмат билан тилга олди. Шогирдларидан Ўзбекистон ССР халқ артисткаси Коммуна Исмоилова, хушовоз хонандалар Ҳадяхон Юсупова, Муҳаббат Шамаева, Ориф Алимаҳсумов, Шокиржон Эргашев, Сирож Аминовлар билан фахрланишини айтди. Ҳамкасблари композитор республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Дони Зокиров, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Саиджон Калоновдан миннатдорлигини билдирди.

— Булар Тошкентдагилари, — бастакорнинг гапини маъқуллади суҳбатдошлардан бири, — Марғилонда чангчи номи билан машҳур Назиржон Камолов, Мамасиддиқ Мадалиев ҳам бор.

Ҳақ гап. Республикамиздагина эмас, ундан ташқарида ҳам Фахриддин аканинг шогирдлари, у яратган куйларни эшитишга муштоқ юзлаб, минглаб шинавандалари бор.

Фахриддин Содиқов музикачи—чангчигина эмас, шу билан бирга атоқли композитордир. У яратган жозибадор, оҳанрабо куй ва қўшиқларда барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Коммунистик партия тараннум этилади, халқимизнинг бахт-иқболи куйланади, моддий ноз-неъматлар калити — меҳнат билан чамбарчас боғланган севги, ишқ-муҳаббат юксак чўққиларга кўтарилади. Чангнинг ҳар торидан чиқаётган жўшқин акс-садо киши қалбини қитиқлаб, янги ҳис-туйғулар, орзу-умидлар уйғотади. Меҳнаткашларни коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси қоидаларига содиқ бўлишга чорлайди. Истеъдодли бастакор юздан зиёд куй ва қўшиқлар авторидир.

Фахриддин ака 1934 йилда «Ҳорманг, энди колхозчилар» деган қўшиқ яратди. Гарчанд у кезларда авторнинг фикри саёз, тарқоқ, асар сюжетидаги воқелик тўла қамраб олинмаган бўлса-да, келажак-истиқболдан ёрқин далолат берарди. Шундан кейин бунёдга келган «Мезбон бўлай» деган ашула ва бошқа куй, лапарлар радио карнайлари орқали янгради, саҳнадан мустаҳкам ўрин олди, оғиздан-оғизга кўчиб, халқ орасида кенг тарқалди.

Бастакорнинг ижоди энди-энди камолга етай деб турган паллада иккинчи жаҳон уруши бошланди. У қаламини найзага айлантириб, немис-фашист босқинчиларга қарши жангларда қатнашди. Ўзининг ўткир, мазмунли, маълум мақсадга қаратилган куй ва қўшиқлари билан кишилар қалбида душманга нафрат уйғотди. Композитор уруш йилларида зўр дид ва нафосат билан ёзган «Танкчининг қасами», «Зебихон» қўшиқлари ҳамон халқимизнинг ёдидадир.

Улуғ Ватан уруши совет халқининг ғалабаси билан тамом бўлди. Кўплар қатори бастакор ҳам ижодий ишига қайтди. 1946 йилда Тошкент Давлат консерваториясига ўқишга кирди. Консерваторияда ўқиш билан замонавий темаларда куй ва қўшиқлар яратиш устида ишлади. Фронт хотиралари, Совет Армияси ғалабаси, совет кишиларининг қаҳрамонона меҳнатига бағишланган анчагина асарлар ёзди. Фахриддин ака 1947 йилда Тошкент радио эшиттиришлар комитетига созанда-музикачиликка таклиф этилди. Унинг ижоди ана шу улкан даргоҳ қўйнида янада камол топди.

Тонг саҳар. Пахтакор-механизаторлар ижодий меҳнатга отланаётган дамлар. Радио карнайларидан ҳурматли дикторларимизнинг ёқимли акс-садоси эшитилади. Дам ўтмай жозибадор музика қанотида «Тонг шабадалари», «Яшил қишлоқ», «Ойдин кечада» қўшиқлари янграйди. Меҳнат аҳлининг дили қувончга тўлиб, шахдам қадамлар билан пахтазор сари ошиқади.

Меҳнат аҳли бугунги ишидан мамнун. Кунлик режа ўринланган. Чароғон хонадонларда оила аъзолари, ёр-дўстлар, қариндош-уруғлар давра олиб, меҳнат гаштини суряпти, эртаги тадбирлар тўғрисида суҳбатлашяпти. Хушчақчақликнинг пайрови «Зангори экран»лар орқали берилган катта томоша, радиодан эшиттирилган концерт билан тугалланади. Концерт программасидаги барча қўшиқ ва куйлар, жумладан «Оқ олтин карвон-карвон», «Уяламан», «Уйна гулим» қўшиқлари меҳнат аҳлига ҳузур-ҳаловат, янги куч-ғайрат, шижоат бахш этади.

Бу қўшиқлар автори композитор Фахриддин Содиқов, ижрочилари унинг талантли шогирдларидир.

Саноқли кунлардан кейин хайр-хўшлашишимиз лозим бўлган 1964 йил барча совет кишилари сингари санъаткорларимиз қалбида, шу жумладан композитор Фахриддин акада ҳам унутилмас хотиралар қолдирди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет санъатини ривожлантиришда, санъат кадрларини тайёрлаш ва тарбиялаш ҳамда санъат соҳасидаги илмий асарлар яратиш ишида қилган хизматлари учун Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг қирқ йиллиги муносабати билан Фахриддин Содиқовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» деган фахрий унвон берди. Бахтли замон куйчиси Фахриддин ака, юксак унвон муборак!

Яқинда бастакор композитор билан учрашдим. У янги қўшиқ яратаётган экан. Шу қўшиқдан икки мисраси хотирамда қолибди.

Уқиб-ўрганган илмингни
ишга сол,
Учмасин куч бирла ёқилган
машъал. . .

Ҳа, халқимиз санъат арбобидан замонавий темаларда янги куй ва қўшиқлар кутади.

М. НАЗАРОВ.

Г. ТИТОВ ЎЗБЕК ДИЁРИДА

Кумуш ранг ҳаво лайнери «ИЛ-18» 23 декабрь кечқурун Тошкент аэропортига келиб қўнди. Самолётдан Совет Иттифоқи Қаҳрамони космонавт Герман Степанович Титов тушади.

Азиз меҳмонни Тошкент меҳнаткашларининг вакиллари, партия, совет, комсомол ходимлари қизғин кутиб олдилар. Пионерлар унга гулдасталар тақдим қиладилар.

Ўзбек диёрига Гагарин, Попович, Николаев, Терешкова-Николаева, Биковскийлар ҳам меҳмон бўлиб келган эдилар. Мана энди уларнинг содиқ сафдоши космонавт Герман Степанович Титов ҳам серқуёш республикамизга меҳмон бўлиб келди.

Мирзачўл ерларини яшнатаётган чўлқувар ўғил-қизлар 6-совхозни шу космонавт номига қўйдилар. Шуниси қувонарлики, Герман Титов номли 6-совхоз пахта тайёрлаш планини ҳар йили ортиғи билан бажараётир. Бу совхозда Инобат Охунова, Қувондиқ Абдураззоқов каби ёшлар «зангори кема»да пахта териб, донг таратмоқдалар.

УзЛКСМ Марказий Комитети секретари Д. С. Ёдгоров космонавтни республика ёшлари номидан табриклади.

Герман Степанович ўзининг қувонч ва юрак сўзларини ифодалаб, уни кутиб олгани келганларга ташаккур изҳор қилиб, бундай деди:

— Бу гўзал ўзбек диёрини ҳамиша кўриб тургандай бўлардим. Ўлкангизнинг пахтазори, боғлари, айниқса шу чаманни яратган азамат халқи ҳақида кўп эшитганман.

Биз космонавтлар сиз ўстирган «оқ олтин»нинг чинакам дўстимиз. Космосга парвоз вақтида эгнимизга кийган кийимимиз ҳам сизнинг пахтангиздан. Шу орқали сиз космосни эгаллашга катта ҳисса қўшдингиз деса бўлади.

Ўзбекистонда бўлган космонавт дўстларим олган таассуротлари ҳақида жуда кўп сўзлаб берганлар. Айниқса Мирзачўл ерларини кезган Павел Попович қадимий чўл ўрнида қилинаётган мўъжизали ишлар ҳақида ҳаяжон билан сўзлаб берди.

Янги йил бўсағасида бизнинг Ўзбекистонга меҳмон бўлиб келган космонавт Г. С. Титовнинг қадамларига ҳасанот!

Жаҳон парвозига қойилдир мудом,
Космонавт йўлига гуллар поёндоз.
Бизда улуғланур ҳамиша одам,
Шаънига янграйди дилдан чиққан соз.

Ю. ҲАМДАМОВ.

Суратда: космонавт Титовни Тошкент аэропортида кутиб олиш пайти.

СОЗАНДАНИНГ ТЎЙИ

Шаҳрисабз районидаги Буркулли қишлоғи хушҳаволиги, сермева боғлари билангина эмас, дилкаш, серзавқ ва санъатга иҳлоси баланд одамлари билан ҳам меҳрингизни тоблайди.

Охунбобоев номли колхоз аъзолари ҳамқишлоқлари — созанда Қурбон Ражабовнинг ҳурмати учун йиғилишди. Колхоз правлениесининг раиси Алиқул Ражабов Қурбон Ражабовни қарилик пенсиясига узатишга бағишланган тантанали йиғилишни очди. Муллатўйчи Тошмуҳамедов номли Қашқадарё область театрининг режиссёри Алиқул Тўлаев халқ музикачисининг ҳаёти, ижоди, «Санъатим», «Гўзал» музикали рақсларини яратишдаги изланишлари тўғрисида гапирди. Қурбон Ражабов қарийб 35 йиллик умрини санъатга бағишлади.

З. ИСРОИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲАР ТЎҒРИДА

АФВ ЭТИЛДИ

Рождество байрами муносабати билан Франция президенти де Голль 173 давлат жиноятчисини афв этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Улардан 123 кишига озодлик берилди, қолганларнинг эса қамоқ муддати анча камайтирилди.

Афв этилганлар асосан Жазоирдаги собиқ француз ер эгалари, Жазоир халқига қарши курашда иштирок этган турли экстримист гуруҳларнинг аъзоларидир. Улар ҳокимиятга бўйсунмаганликлари ва тинч аҳолига қарши террор ўтказганликлари учун француз ҳокимияти томонидан қамоққа олинган эди. Эндиликда эса меҳрибонлик билан озодликка чиқариб юборилди.

ҚАДИМГИ ШАҲАР

Афғонистоннинг шимолида, Панж дарёси яқинидаги Ойхоним деган жойда профессор Даниэль Шлумбергер бошчилигидаги француз археологик экспедицияси катта грек шаҳри қолдиқларини топди, деб хабар беради «Ислоҳ» ва «Кабул таймс» газеталари. Экспедиция раҳбарининг айтишича, бу шаҳар 2300 йил муқаддам мавжуд бўлган ва у Александр Македонский (Искандар Зулқарнайн) шу жойда қозонган ғалабаси шарафига қурилган.

УРАН ОРТГАН МАШИНА АҒДАРИЛДИ

Троефиниддаги (Мерионетшир графлиги) атом электростанцияси учун уран стержинлари ортилган юк машинаси 21 декабрь куни шаҳарга борадиган йўлда ағдарилиб кетди. Ҳалокат жойига дарҳол илмий ходимлар Гейгер счетчигини олиб жўнадилар. Авария туфайли йўлда қатнов тўрт соатгача тўхтатиб қўйилди.

ФИДЖИДА БЎРОН

Тинч океандаги Фиджи оролларида 21 декабрь куни кучли бўрон бўлди, деб хабар беради Рейтер агентлиги мухбири шу ороллардаги энг катта Сува шаҳридан, бўрон катта моддий зарар етказди. Икки бола ҳалок бўлди. (ТАСС).

ОЛАМ ЯНГИЛИКЛАРИ

ПОРТ-САИДДА МИТИНГ

ҚОҲИРА, 24 декабрь. (ТАСС). Ғалаба кунининг саккиз йиллиги байрами муносабати билан кеча кечқурун Порт-Саидда губернаторлик биноси олдида оммавий митинг бўлди. Митингда Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носир, президент ўринбосарлари, Миср ҳукуматининг аъзолари, Бирлашган Араб Республикаси жамоатчилигининг вакиллари, чет эл меҳмонлари ва журналистлар ҳозир бўлдилар. Бирлашган Араб Республикаси Миллат мажлиси раисининг таклифига биноан, бу ерда меҳмон бўлиб турган А. Н. Шелепин бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси ва Волгоград меҳнаткашлар депутатлари Совети ижроия комитетининг делегацияси ҳам митингнинг фахрий минбарларидан жой олган эди. Волгоград меҳнаткашлар депутатлари Совети ижроия комитетининг делегацияси қаҳрамон шаҳар Порт-Саид губернаторининг таклифига биноан, бу байрамда қатнашди.

Митингда Порт-Саид губернатори Муҳаммад Хасуна қисқача нутқ сўзлади. У, Миср халқининг 1956 йил куз фаслида Англия — Франция — Исроил агрессиясига қарши олиб борган кураши тўғрисида сўзлаб берди.

Митингда СССР Олий Совети делегациясининг бошлиғи А. Н. Шелепин нутқ сўзлади.

Шундан кейин Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носир катта нутқ сўзлади.

ҲИНДИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

БОМБАЙ, 24 декабрь. ТАСС мухбири **О. Плешов** хабар беради: Кеча ярим кечада Бомбайда Ҳиндистон Коммунистик партиясининг 7-съезди ёпилди.

Бу съездда 24 мамлакатдаги қардош партиялар, шу жумладан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг вакиллари ҳозир бўлдилар. Мамлакатнинг ҳамма районларидаги партия ташкилотларидан келган 500 дан ортиқ делегат 12 кун мобайнида Ҳиндистон Коммунистик партияси ҳаёти ва курашининг муҳим масалаларини, Ҳиндистонда ва бутун дунёда коммунистик ҳаракат назарияси ва практикаси проблемаларини муҳокама қилдилар.

Партиянинг янги программасини қабул қилиш бу съездда жуда муҳим воқеа бўлди. Партия программаси Ҳиндистон меҳнаткашлари илғор отрядининг вазифаларини белгилаб берувчи ҳужжатдир. Партиянинг конкрет ҳаракат программаси баён қилинган сиёсий резолюция, идеология масалалари юзасидан резолюция ҳам қабул қилинди. Бу резолюция Ҳиндистон Коммунистик партиясининг халқаро коммунистик ҳаракатда кўпчилик билан бирлигини таъкидлади. Бундан ташқари, ташкилий масалалар юзасидан доклад маъқулланди ва Ҳиндистон Коммунистик партиясининг янги устави қабул қилинди.

Кеча ярим кечада Компартиянинг миллий кенгаши сайланди. Ҳиндистон коммунистик ҳаракатининг таниқли арбобларидан 96 киши миллий кенгашга сайланди. Беш киши кейинчалик сайланади.

Съезд Ҳиндистон коммунистларининг сиёсий активлиги ғоят ўсганлигини, уларнинг Ҳиндистонни тараққий эттириш соҳасидаги вазифаларни амалга ошириш учун куч-ғайратларини аямасликка қарор берганликларини, марксизм-ленинизм принципларига содиқ эканликларини ёрқин кўрсатди. Съезд Ҳиндистон Коммунистик партиясининг коммунистлар пролетар бирдамлигига ва жаҳондаги барча коммунистик ҳамда ишчи партияларнинг жипслиги зарур эканлигига қатъий ишонганлигини намойиш қилди.

САЙЛОВ ЧЎЗИЛИБ КЕТДИ

РИМ, 24 декабрь. (ТАСС). Италия президентини сайлаш учун овозга қўйишнинг кеча ўтказилган 14-даврасн яна натижасиз бўлиб чиқди. Номзодларнинг биронтаси ҳам зарур бўлган 482 овозни тўплай олмади.

Христиан демократ Леоне 406 овоз, социалист Ненни 353 овоз олди. 120 бюллетенга ҳеч кимнинг номи ёзилмаганлиги маълум бўлди.

Италиянинг урушдан кейинги тарихида энг узоққа чўзилган овозга қўйишнинг навбатдаги ўн бешинчи давраси бугун ўтказилади.

ГЕНЕРАЛ НОСАВАН САЙГОНДА

ПАРИЖ, 24 декабрь. (ТАСС). Лаосдаги ўнг группанинг раҳбари генерал Фуми Носаван тўсатдан Сайгонда пайдо бўлиб қолди. Франс Пресс агентлигининг хабар беришича, Носаван кеча Жанубий Вьетнам президенти Фан Кхань Шиу билан суҳбат қилган. Шу агентликнинг яна хабар беришича, Носаван бундан илгари Жанубий Вьетнам бош министри Чан Ван Хионг билан музокаралар олиб борган. АҚШдаги ҳарбий доираларнинг Жанубий Вьетнамдаги уруш доирасини кенгайтириш мақсадида Лаос территориясидан фойдаланиш нияти борлиги муносабати билан генерал Носаваннинг Жанубий Вьетнамга келиши ва унинг Кхань билан ва Американинг Сайгондаги элчиси Тэйлор билан олиб борадиган музокаралари эътиборни жалб этмоқда.

ТУНИСДА САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

ТУНИС, 24 декабрь. (ТАСС). Араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамияти делегацияси 19 декабрдан буён Тунисда меҳмон бўлиб турибди. Совет делегацияси составида ана шу жамият раисининг ўринбосари А. А. Афанасьев ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Абдуллаева бор.

Совет делегациясининг аъзолари Тунисда бўлган вақтларида «СССР дўстлари Тунис уюшмаси»нинг фаолияти билан танишдилар, мамлакатнинг турли шаҳарларида, шу жумладан Сус, Монастирда, шунингдек Межерд дарёси водийсида бўлдилар.

Тунисликлар ҳамма жойда Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни самимий ва очиқ кўнгиллик билан кутиб олдилар. Тунис пойтахтидаги Марказий хотин-қизлар клубида совет делегациясининг Тунис жамоатчилиги вакиллари билан учрашуви бўлиб ўтди. Бу учрашувда «СССР дўстлари Тунис уюшмаси»нинг президенти, Миллат мажлисининг депутати Абдурраҳмон Абданнабий, ана шу уюшманинг бош секретари Аҳмад Биннур, уюшманинг вице-президенти Ойша Беллага хоним, Тунис хотин-қизлари Миллий иттифоқининг вакиллари, студентлар, журналистлар ҳозир бўлдилар. СССРнинг Тунисдаги элчиси А. Е. Малишев учрашувда ҳозир бўлди.

Совет делегациясининг аъзоси Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Абдуллаева йиғилганларга қарата нутқ сўзлади. У, туниcлик дўстларга Ўзбекистонда Совет ҳокимияти йилларида хотин-қизларнинг аҳволи ва маданиятнинг ривожланиши тўғрисида гапириб берди. Р. Абдуллаеванинг ахбороти зўр эътибор билан тингланди ва тунисликларда катта қизиқиш туғдирди.

ҚЎШМА АХБОРОТ

КОНАКРИ. Гвинея Республикасининг президенти Секу Туре Мавритания ислом республикасига қилган расмий визитидан кейин ватанига қайтиб келди. Ҳар иккала мамлакатнинг президентлари қўшма ахборотда Мавритания билан Гвинея ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш кераклигини таъкидладилар ва ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш учун конкрет йўлларни белгиладилар. Президентлар Бельгия ва Американинг Конго ишларига аралашувини қатъий қораладилар. (ТАСС).

МУСТАМЛАКАЧИГА БАҒИШЛАНГАН ҲАЙКАЛ БУЗИБ ТАШЛАНДИ

ДОРУССАЛОМ. Озод Замбия халқи мустамлакачилик зулмининг сарқитларини ер юзидан супуриб ташламоқда.

Шаҳар марказида ўрнатилган 7 тонналик чавандоз ҳайкали шу мамлакатда мустамлакачи инглизлар ҳукмронлигининг рамзи эди. Бугун Лусака марказий магистралларидан бири — Мустақиллик проспектида африкаликларнинг шодиёна қарсаклари остида ана шу ҳайкал бузиб ташланди. Бу ҳайкал бир вақтлар монополистларнинг «Бритиш саут Африка» концерни томонидан Марказий Африкани забт этган мустамлакачиларнинг бири Сесил Родс хотирасига бағишланиб ўрнатилган эди.

(ТАСС).

ЧЕТ ЭЛЛАРДАН ҚИСҚА ХАБАРЛАР

◆ Американинг Орегон, Вашингтон, Невада штатлари ва Калифорния штатининг шимолий қисмида жуда каттиқ ёмғир ёғиб, дарёларнинг суви тошди. Жуда катта майдон сув остида қолди. Минг-минглаб кишилар бошпанасиз қолдилар.

Сув тошқинидан зарар кўрган районлар билан телефон ва ҳаво алоқаси узилди. Автомобиль йўлининг катта участкалари вайрон бўлди, тошқин кўприкларни қўпориб юборди. Портленд-Сан-Франциско темир йўл магистрали ишдан чиқди. Қурбонлар бор. Сув тошқинидан кўрилган зарар бир неча юз миллион долларни ташкил этади.

◆ Цейлоннинг шарқий соҳилидаги Тринкомали-Баттикалоа районида кучли тўфон бўлди. Шамолнинг тезлиги соатига 160 километрга етди. Тринкомали гаванида 11 кема ғарқ бўлди. Шамол портдаги ва шаҳардаги кўп уйларнинг тунука томларини учириб юборди. Қишлоқ хўжалик экинлари плантацияларига ҳам катта зарар етди.

◆ Японияндаги «Нихон коку» авиация компаниясининг самолётлари Токиодан Гонконг, Лос-Анжелес ва Окинавага парвоз қилмай қўйди. Шу компания учувчиларининг касаба союзи экипаж аъзоларининг иш ҳақини оширишни талаб этиб забастовка ўтказди.

◆ Англия почта ва телеграф техника ходимларидан 77 минг киши қаттиқ кураш натижасида иш ҳақининг 11-13 процент оширилишига муваффақ бўлди. Бу, йилига 10 миллион фунт стерлингни ташкил этади. Лекин бу сумма ҳукуматнинг шу йил ичида алоқачилардан олган кўп фойдасининг озгина қисмини ташкил этади. Касаба союзи ходимларининг иш ҳақини янада ошириш учун, шунингдек иш ҳафтасини қисқартириш учун курашни давом эттириш ниятидадир. (ТАСС).

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

26 декабрда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Онего** (болалар учун). 17.15 — **1964 йилги спортимиз** (мактаб ўқувчилари учун). 17.50 — **Телевизион янгиликлар**, 18.05 — **Сўз кўри** (илмий-оммабоп фильм). 18.25 — **Концерт**, 18.55 — **Баҳор** (кинокомедия). 20.45 — **Урта Осиё республикалари ва Қозоғистон иккинчи республикалараро конкурси лауреатларининг якунловчи концерти** (Консерватория залидан).

21.45 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 21.50 — **Телевизион янгиликлар**, 22.05 — **Ажам ва Тановар ҳақида.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — **Баскетбол.** «А» класси бўйича Совет Иттифоқи биринчилиги учун (Армия спорт клубидан).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/XII да **Алишер Навоий**, 27/XII да кундуз **Хатарли йўл**, кечқурун **Қонли сароб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/XII да **Жон қизлар**, 27/XII да **Тошболта ошиқ.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Литва цирки «Вильнюс» артистларининг гастроллари** ва РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Юрий Дуров гастролининг давоми.**

КИНО

Тоғлиқ қасоскорлар (1 ва 2-серия) — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). «ВАТАН» (кундуз соат 3-20 минут ва кеч 6 да). «ЁШ ГВАРДИЯ» (эрталаб 10 ва кундуз 1 да). «ДРУЖБА» (кундуз 2-40 минут, 5 ярим ва кеч 9 яримда).

Бир фирибгар бўлган экан — «ИСКРА». «ДРУЖБА» (1-залда). «ВОСТОК» (кичик залда). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (тоқ соатларда). «ВАТАН» (эрталаб соат 10, 11-50, кундуз 1-40 минут ва кеч 9 да).

Сўнмас аланга (1 ва 2-серия — «МИР», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Жаноб 420 — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 3 ярим ва кеч 8 да). «МОСКВА» (кундуз 12. 5 ва кеч 10 да). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 2 ва кеч 7 да).

Ер фарзанди — СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 11, кундуз 12 ярим, 2 ва кеч 6 яримда).

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
Ленинград ва Москва гастролидан қайтиб келиб
26 декабрда
Матниёз Юсупов музикаси
Хоразм қўшиғи
3 пардали опера
Ҳамид Ғулом либреттоси.
Дирижёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Фазли Шамсиддинов.**
Билетлар сотилмоқда.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИГА
РЕПЕРТУАР ПЛАН

1/I да — **Ўғил уйлантириш.**
2/I да — **Ишқинг билан.**
3/I да — **Ҳожи Каримнинг ойга саёҳати.**
4/I да — **Жон қизлар.**
6/I да — **Ёшликда берган кўнгил.**
7/I да — **Зарафшон қизи.**
8/I да — **Тошболта ошиқ.**
9/I да — **Нодира.**
10/I да — **Малиновкада тўй.**

Спектакллар кундуз соат 12 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади. Телефон 4-30-01, 4-20-54.

„ЎЗБЕКИСТОН СОЦИАЛ-ТАЪМИНОТИ"
ЖУРНАЛИГА
1965 ЙИЛ УЧУН
ОБУНА ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

«Ўзбекистон социал-таъминоти» журнали меҳнаткашларни пенсия билан таъминлаш, колхозчиларнинг ўзаро ёрдам кассалари, кўп болали ва ёлғиз оналарга давлат нафақаси тўлаш ҳақидаги масалаларни ёритади.

«Ўзбекистон социал таъминоти» журнали икки ойда бир марта чиқади.

Обуна баҳоси: 1 йилга — 1 сўм 20 тийин, 6 ойга — 60 тийин.

Журналга обуна «Союзпечать» бўлимлари, алоқа бўлимлари ва конторалари, корхона, муассаса, колхоз, совхозларнинг жамоатчи вакиллари томонидан қабул қилинади.

Обуна қилиш 1965 йил 20 январгача давом этади.

ДАВОЛАШ МУАССАСАЛАРИ, ВРАЧЛАР ВА АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

Ҳапдори (драже)дан иборат бўлган
КОМПЛЕКС „В" ВИТАМИНИ
АПТЕКАЛАРДА СОТИЛМОҚДА

Битта ҳапдори таркибида А витамини 0.5 миллиграмм, B_1, B_2, B_6 витамини 5 миллиграммдан, РР витамини 50 миллиграмм, пантотенат-кальций 10 миллиграмм бор.

Бу кўп витаминли дори одам организмида тегишли витаминлар етишмаганида, жисмоний ва ақлий толиқиш ҳолларида, чипқон чиққанда (антибиотиклар билан бирталикда), ҳомиладорлик даврида, шунингдек касалликларнинг олдини олиш мақсадида истеъмол қилинади.

Комплекс «В» витамини (врачнинг тайинлашига мувофиқ) касалликка қараб кунига 3-6 ҳапдори миқдорида ичилади.

Комплекс «В» витамини 50 донадан иборат флаконларда чиқарилади.

Бу дори аптекаларда бўлмаган тақдирда, область ёки республика аптекалар бошқармасига мурожаат қилинсин.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги «Главмедснабсбыт»нинг «Союзхимфармторг» конторасн.

1965 йил 6 январь кундуз соат 4 ярымда, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг геология ва география фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Братск кўчаси, 33-уй, Геология ва геофизика институтининг конференц-зали)

А. Азизов — геология-минералогия фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Суғориш каналлари бўйлаб такомиллаштирилган қопламали автомобиль йўлларининг рационал жойланишини гидрогеологик асослаш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан кутубхонада танишиш мумкин (Братск кўчаси, 33-уй).

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545, Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469. 31226. Пропаганда — 27221. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

Р. 12283. ИНДЕКС — 64543. Н. Б. 298.